

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja:

v Ljubljani na dom dostavljen	
celo leto	K 24—
pol leta	12—
četrt leta	6—
na mesec	2—

v upravnistvu prejemani:	
celo leto	K 22—
pol leta	11—
četrt leta	5.50
na mesec	1.90

Inha je vsak dan zvečer izvenredni nedelje in praznikih.

Inserati veljajo: peterostopna peti vrsta za enkrat po 14 vin., za dvakrat po 12 vin., za trikrat ali večkrat po 10 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru. Upravnistvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserati itd. to je administrativne stvari.

Posamezna številka velja 10 vinarjev.

Na pismena naročila brez istodobne vpsolavne naročnine se ne ozira. Narodna tiskarna telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:	
celo leto	K 25—
pol leta	13—
četrt leta	6.50
na mesec	2.30

za Nemčijo:	
celo leto	K 28—
za Ameriko in vse druge dežele:	
celo leto	K 30—

Vprašanjem glede inseratov naj se priloži za odgovor dopisnica ali znakca. Upravnistvo: Knaflcova ulica št. 5, (spodaj, dvorišče levo), telefon št. 85

Somišljeniki! Naprednjaki!
Vabimo vas na SHOD
 narodno-naprednih volilcev,
 ki bodo
 v petek, dne 6. t. m. ob 10. dopoldne
 v veliki dvorani „Mestnega doma“.

DNEVNI RED:
 a) **Odgovor dež. glavarju pl. Šukljetu.** Govori deželni odbornik dr. Tavčar.
 b) **Mestne zadeve.** Poroča profesor Reiser.
 Somišljeniki, udeležite se tega važnega shoda vsi do zadnjega!
 Izvrševalni odbor narodno-napredne stranke v Ljubljani.

Ljubljanske občinske volitve in slovenski volilci.

Čuditi se je treba klerikalni držnosti in vsiljivosti, ki jo nosijo na dan glede prihodnjih občinskih volitev ljubljanskih in svojih glasilih in na svojih shodih. Ko bi bili vsi ljubljanski volilci politično zreli, bi bilo popolnoma nemogoče, da bi klerikalci počenjali na javnih shodih to, kar smejo nemoteno uganjati na potrpežljivem papirju. Zakaj?
 Naslednje vrstice naj podpro našo trditve. Dotaknimo se najprej gospodarskega vprašanja, ker je to za vse stanovse brez razlike enake važnosti. Koliko so že klerikalci grešili v tem pogledu, je pač znano vsaj vsakemu gospodarju in gospodinjki, ki morata — srečnih izjem je malo — zelo varčno razdeliti svoje dohodke, da preživita sebe in svoje. Koliko je pomanjkanja vsled neznosne draginje, ki je je kriva v veliki meri klerikalna politika! In kaj poretka k temu klerikalni kolovodje? Še noreca se delajo iz meščanstva, češ, ne jejte mesa, pa bo draginje konec! Ljubljana nje bi se pa morali odvaditi sploh jesti, da bi ne občutili draginje živili. Takisto je že dovolj znano, ob koliko so klerikalci neposredno pripravili ljubljansko občino in s tem vse ljub-

ljanske davkoplačevalce. Tam ob Dunajski cesti, kjer sedaj nemo zro v domačino in tuja umazane podrtije, bi se že dvigala krasna velikanska palača polna življenja in prometa, ko bi je klerikalni deželni odbor ne bil preprečil, ugodivši prizivu nagajivih klerikalnih »meščanov« sploštvane- ga Štefeta in »prihodnjega podžupana« Kregarja. In s tem klerikalci ni- so oškodovali samo mestno občino za lepe tisočake, ampak oropali so tudi ljubljanske obrtnike za velik zaslužek, ki bi jim ga bila nudila stavba velikanskega poslopja. In klerikalci se še drznejo vzpričo takega dejstva vabiti obrtnike v svoj tabor. Zume- njeje velike duševne omejenosti bi bilo, ko bi obrtniki ne zavrnili klerikalnih snubačev z ogorčenostjo.

Isto velja za druge stanovse. Ka- ko nameravajo osrečiti klerikalci vse prebivalstvo Ljubljane, hišne posest- niki, trgovci, obrtniki in delavstvo z novim cestnim zakonom, pač ni nez- nano nikomur več. Dovoljenje za čisto navaden rop skušajo uzakoniti. Kar se tiče zlasti uradništva, se mora to upreti klerikalcem s tem, da odda brez izjeme svoj glas napr. kandida- tom. Klerikalci namreč škodijo urad- ništvu gnotno tudi s tem, da molče trpe — njih ropot, kadar ga je sploh kaj, je le narejen — da zasedajo na Slovenskem važna in najvažnejša me- sta importirani tujei. Pomagali so Nemeem celo ustvariti tovarno za nemško uradništvo, ki bi zneseno od vseh vetrov, odpravilo domačine od služb, ki tičejo edino tem. Kakšna iz- gruba na narodnem gospodarstvu bo to že v bližnji prihodnosti, si lahko izračuna vsak sam. Toda vse to še klerikalcem ne zadostuje. Povrh še denuncirajo slovensko uradništvo, v kolikor je narodno in napredno, le za kakega fridolina ali krivopriševnika, če služi njih interesom, zastavijo svo- je politično moč. — Kateri volilci bi se vkljub vsemu temu šel s klerikal- ci, pač ne zasluži drugega, kakor da ga klerikalci v Polakovi usnjarni ustrojijo ter režejo jermena iz njego- ve kože.

Toda ne le gospodarski moment, nego tudi ozir na narodnost brani razsodnemu slovenskemu volilcu iti s klerikalci.

Koliko so klerikalci v času, ko so le »prijatelji« Nemeem, grešili na narodnem polju, ne najde v zgodovi- ni nikjer nobenega primera. Tako iz- dajalskega početja ne najdemo nik- jer. Nihče bi jim ne očital prijatelj- stva z Nemci, da bi te združitev ne moral plačati celokupni narod slo- venski tako drago. Kadar je govor o

nekdanjo zvezo slov. liberalcev z libe- ralnimi Nemci. Toda že nešteto krat pozvani, naj navedejo le eno točko narodnega deficita, ki ga je povzročil omenjena zveza, doledno molče in molče. Niti njihova iznajdljiva laž- njavost jim tukaj nič ne pomaga. Pri- jateljstvo klerikalcev z liberalnimi in celo s protestantskimi Nemci je pa zadalo slovenski narodni stvari take rane, ki se ne bodo zacelile nikoli. Vi- šek narodnega izdajstva so zagrešili klerikalci pri ustanovitvi nemške gimnazije v Ljubljani, ki so jo Nemci sporazumno s slovenskimi klerikalci zgradili. Nekateri klerikalci, ki še po- znajo narodno čuvstvo, to sicer zani- kajajo, drugi se s tem dejstvom še po- našajo. Zalostna resnica pa je in osta- ne, kar smo trdili in kar je javno in odkrito brez ugovora s strani sloven- skih klerikalcev oznanil v avstrijs- kem parlamentu poslanec Markhl, da se je namreč nemška gimnazija v Ljubljani ustanovila s privoljenjem »velikih Slovanov in patrijotov«, slo- venskih klerikalcev. Kakšno gospo- darsko izgubo pomeni to, smo že zgo- raj omenili. Že sedaj se branijo slo- venskih uradnikov v državnih služ- bah. Importirajo na Slovensko celo jezikovno nesposobnih uradnikov, ko- likor jih pač dobe, domačinom pa za- pirajo vrata. Seveda imajo klerikalci rajši nesposobne nemške uradnike kakor pa sposobne slovenske napred- nega prepričanja. Kaj bo, ko dozori sedanjí naraščaj, gojen v nemških fabrikah uradnikov na Kranjskem, si lahko predstavljamo. — Naravno in umljivo je, da si skušajo Nemci svojo pozicijo kolikor mogoče utrditi. Toda, da jim pri tem pomagajo izda- jalski naši klerikalci, to navdaja nar- odno srce z gnevom in srdom. Ko so Nemci dobili gimnazijo, je bilo čisto gotovo, da dobe svojega dež. šolskega nadzornika, ker bi sicer stalo zuanje nemških dijakov pod kontrolo slov. dež. šolskega nadzornika, kar bi na rezultat umetnega produciranja po mnenju nemškega volkrsata ne vpliva- valo ugodno. In res so sedaj uspehi na nemški ljubljanski gimnaziji tako ugodni kakor nikjer drugod. Morda poročajo: Če se dijaki ne priučijo mnogo in vendar izdelujejo, se bo to pozneje v življenju maščevalo. Na to odgovarjamo. Vlada še ni na Sloven- skem nikdar nobenega slabega nem- škega uradnika zapostavila in ga tu- di v bodoče ne bo. Za Slovence je do- ber tudi najslabši nemški uradnik, njegova kvalifikacija in njegov avanzna se ravno edino po stopnji gorečnosti za vsenemško stvar. — To je torej sad klerikalnega narodnja- štva. Ali naj še kaj omenimo? N, pr.

kako preganjajo in denuncirajo kle- rikaleci celo čisto nedolžne slov. urad- niki in učitelje, dočim nastavljajo nemške učitelje in štitiijo subjekte Perčevega kalibra s svojim molkom? Kdo je odprl zopet po dolgih letih Nemeem vrata ljubljanskega obč. sveta? Breznarodna sodrga, ki se še drzne lišpati z epitetom slovenska. Da bi jo bil vodil pri tem čut pravič- nosti, ki bi bil zahteval splošno uved- bo proporcionalnosti pri vseh volit- vah, bi ji pravičen človek nič ne očit- al. Toda znani statut in volilni red je rodilo sovraštvo do slovenskih na- prednjakov, ki je bilo večje kakor ljubezen do lastnega naroda in spo- štovanja samega sebe.

Iz navedenega že sledi, da tudi moralnost naših klerikalcev ni takš- na, da bi imela na omikanca privlač- no silo. Če pregledamo družbo odlo- čujočih klerikalnih poštenjakov, jih najdemo bore malo, za katere bi ne bil napisal pred mnogimi leti plemen- iti gospod s Kamna, da jih je pri- gnala v klerikalno kolibo častihlep- nost in dobičkaželjnost, duševna plit- vost in brezznačajnost. Kupljena in nagrajena svojat, ki se redi in krmi pri klerikalnih jaslih! Če jim ponu- diš za groš večje materialne koristi, kakor jim jih daje pri klerikalni stranki njih globoko katoliško pre- pričanje, takoj poskačejo s klerikal- ne ladje ter ti slede, kamor hočeš. Načelujeta jim verni dr. Šusteršič, ki so mu »farji« smrdeli hušje kakor kozli, in gospod s Kamna, ki je čutil nepremagljivo potrebo na stara leta ogrniti klerikalni plašč ter za ceno plemstva in lepih tiseceakov pokriti svojo svobodomiselnost z blestečo gloriozlo strogovskega prepriča- nja. In taki ljudje se še upajo govoriti o etiki. Klerikalci bi pač lahko na prstih ene roke prešteli vse inteli- gente svoje stranke, ki s klerikalci drže, ne da bi imeli od tega tudi ko- risti. Vsi drugi so mračni elementi, ki se jihdostojen človek izogiblje ka- kor kuge. Kadar se jim mora bližati, bi jih najraje prijemal s Friedjungo- vimi kleščami. Da taki ljudje tudi pri javnem delovanju ne spoštujejo za- htev moralne, je jasno in naravno. Vsaka kretnja teh moralčnih propa- lie, vsaka poteza na njih obrazu svedoči o njihovi etični kakovosti. Ni se torej čuditi, da je njih početje ne- pretrgana veriga nasilstev in krivice. Gorje narodu, o čigar usodi odločajo samopašni, denarjalčni breznačaj- neži!

Pri takih okolščinah ne bo za ni- kogar težko odločiti se za to ali ono stranko. Gospodarska korist, narod- nost in etika so glasni imperativi, ka-

terih klica ne bo preslišal nobeden značajan, pošten slovenski volilec ljubljanski. Komur je mar lastni žep in obca korist, kdor ljubi svoj narod in njega napredek, kdor se navdušuje za najvišjo, večno lepo ideje dušev- ne svobode in pravice, tisti bo ne- ustrašeno in z veseljem glasoval za napredne kandidate. Kdor pa v svoji omejenosti upa, da se bodo klerikalne obljube izpremenile zanj v suho zla- to, komur je narodnost puhel pojem brez vsebine, kdor ne pozna in ne spoštuje pravice in resnice, tisti naj išče sreče v družbi nečednih špekul- antov ter samogoltnih narodnih Efi- jaltov in političnih Nastičev.

Slovenski volilec.
 Dunaj, 4. januarja.

Krah Bienenrthove politike.
 Ravno prihaja iz Prage kratka, toda velepomembna vest: pogajanja glede zasedanja češkega dež. zbora so se razbila, Nemci in Čehi so od- klonili Thunov kompromisni pred- log.

Dalekosežnosti tega dejstva ni treba še posebej poudarjati, cel no- tranje-politični položaj, kateremu bi bil menil v Pragi vstati Odršeunik, je vržen nazaj v neotvetost in obup- nost. Toli zaželjeno razširjenje par- lamentarne večine je preprečeno in ž njim sestava kabineta, ki bi naj bil inavguriral dobo uspešnejše in pravičnejše uprave.

Baronu Bienenrthu mora biti pre- cej tesno pri sreč. če primerja pom- paznost, s katero je v nedeljo njego- va misija pričela s siromašnostjo ki ga danes obdaja. Kajti ne le na Če- škem, tudi v Galiciji, resp. med re- prezentanti poljskega naroda, polj- skimi poslanci, se kopicijo težkoče vedno bolj. Energična akcija polj- skih demokratov, ki so postavili stvarne zahteve Poljakov in ospredje ter stoje na stališču, da o personal- nih vprašanjih ni mogoče preje go- voriti, dokler Poljakom ne bodo po- dane garancije glede kanalskega vprašanja in pa jim zagotovljen zo- pet finančni portfelj, grozi ovreči vse kombinacije, ki se pečajo z vstop- pom Poljakov v kabinet. Poljaki tu- di nikakor ne tajijo, da se jim zdi vsaka rešitev sedanje krize, katere ne pritegne Čehov vladi in večini po- nesrečena in posl. Koziowski je to baronu Bienenrthu celo odkrito po- vedal.

Nočemo reči, da se v zadnjem trenutku ne bo morda še posrečilo ohraniti Poljake v večini in jih pri-

LISTEK.

Usakdanje veselje.

V neki tih stranski ulici ljubljanski živi priletna gospa, ki se zdi vsakemu, kdor jo pozna, navzlic njenim sivim lasem, kakor utelnesna mladost, ker je tako popolnoma har- monična osebnost in vedno tako vesela, kakor nobena druga, kar jih poznam. Zadnjič sem jo srečal in neho- te mi je ušlo nekoliko negalantno vprašanje: Kaj vendar počenjate, gos- pa, da sta kraj svoje častitljive starosti vedno tako veseli? Gospa se je nasmehnila in potem z nekako slo- vesnostjo rekla: Vsako jutro, kadar se zbudim, preudarim najprej, kako veselje smem ta dan pričakovati, in potem se veselim pričakovanega ves- elja toliko časa, da se uresniči.

Ta odgovor se mi je zdel takrat prav malo zadovoljiv. Tisti dan nika- kor nisem pojml, kako je mogoče, da bi človek, ki je že precej polnoleten, mogel doživeti vsak dan kako ves- elje.
 Kaj si morete res vsako jutro nekaj takega izmisliti, da se morete tega veseliti? sem vprašal le na pol resno in na pol ironično.

O, da, mi je odgovorila priletna gospa. Lejte, prav danes je bil dan, ko mi ni prišlo nič na misel, česar bi se mogla razveseliti. A rekla sem si, da se take dni vedno kaj nepriča- kovanega zgodi in to me je spravilo v dobro voljo. In res se je tako zgo- djilo. Na hodniku sem potresla tičem. Vedno hodijo samo vrabci in izjemo- ma kak ščinkovec k meni na hrano. A danes je priletel kos. Pravi pristni kos. Slišite, gospod, kar povedati vam ne morem, kako veselje mi je napravil s svojim obiskom.

No, sem si mislil na tihem, če je vrabec ali kos pozobal tisto proso, je pač vse eno. Mene bi to pač ne moglo razveseliti, a morda sem že tako bla- ziran, da takega nedolžnega veselja ne pojnim. Glasno pa sem rekel stari gospe, da je pač čudovito dobro obra- njena in da ima nenavadno srečen temperament, da ji obisk navadnega kosa napravi veselje.

A nekaj vtiska je moral ta po- govor name vendar napraviti, kajti spomnil sem se ga te dni, ko sem bil tako slabe volje, da bi mi niti smrt kakega bogatega strica ne bila mogla napraviti veselja. Morda mi je ta po- govor klicalo v spomin tudi spozna- nje, da naredi trajna slabovoljnost človeka slabega in krivičnega ne le napram tistemu, ki ga jezi, marveč

napram celemu svetu. Čim večkrat sem o stvari premišljeval, toliko bolj se mi je dozdevalo, da sem stari gospe delal krivico, ko sem se ji v mislih posmehoval. Vedel sem, da je imela stara gospa mnogo težav, skrbi in bridkosti v življenju in da si je mora- la svojo dobro voljo takorekoč sproti priboriti s pomočjo tistih vsakdanjih veselj, o katerih mi je pripovedovala.

Končno mi je prišlo pravo spo- znanje. Ne veselje samo, nego vsak- danje pričakovanje kakega veselja je dajalo stari gospe življenjsko moč in dobro voljo. Vsako veselje je mi- njivo; komaj je doživimo, že smukne mimo nas in zapusti malokdaj le ko- likčak trajnega vtiska. Veselje lahko provzročijo, da zavrisnemo radosti, a vendar vpliva na človeka le kakor močno vino: ko je pijes imaš veselje, a vinjenost mine in pride »ma- ček« . . .

To sem spoznal minole božične praznike. Moja sosedja ima troje otrok. Niso ne posebno živi, ne poseb- no bistroumni, ne posebno prikupni. Skoraj pod mero so in nikdar se ni- sem zanje dosti zmenil. A v božičnem tednu so bili popolnoma izpremenje- ni. Smejali so se, kakor nikdar, šuš- ljali in ugibali in oči so se jim svetile. Na sveti dan pa so bili zopet tih in skoro čmerno so se bavili s darili,

ki so jih dobili za Božič. In takrat sem si bil na jasnem, da veselje samo ni nič, nego da daje človeku pričako- vanje veselja, življenjsko moč in do- bro voljo.

Oj, moja stara gospa, sem si re- kel, zdaj šele pojnim popolnoma tvo- jo filozofijo.

Sklenil sem takoj, da poskusim uporabiti recept stare gospe in da se bom vsako jutro vprašal, na kaj se smem ta dan veseliti. Prve dni je šlo težko. Človek je navajen, da se naj- prej spomni neprijetnosti minulega in skrbi novega dne. Že zaradi tega mi je bilo težko najprej razmišljati, na kaj se dotični dan veselim. Naj- prej sem seveda mislil, da se mora primeriti kaj velikega, kaj posebne- ga, kaj izrednega, da bi moglo dati za ves dan smer vsem mojim in ču- tom. Takih veselj sem seveda zama- nskal. A kmalu je duh prodril megle, ki ga objemajo in spoznal sem mar- sikako veselje, da je lepo in sladko, dasi se doslej zanj še zmenil nisem.

Zdaj sem že navajen poiskati vsako jutro, česar se bom veselil. Pri- čakovanje tega mojega vsakdanjega veselja mi daje moč, da laglje in s humorjem prenašam sitnosti in teža- ve življenja. Zdi se mi, kakor da imam zdaj za vse pojave drugo merilo: sit- nosti in težave so mi zdaj veliki ma-

nje in laglje, kakor časih, veselja pa veliko večja. Res, postal sem boljši človek. Če sem časih kako knjigo kupil in pri čitanju spoznal, da mi ni napravila veselja in da ni vredna denarja, ki sem ga zanjo izdal, sem bil slabe volje in sem se jezil. Če se mi zdaj kaj takega primeri, se le sme- jem. Včeraj sem se ves dan veselil, da srečam zvečer neko posebno čedno gospodično in ji povem smešen do- življaj odslovljenega njenega častil- ca in imel sem lep večer, danes pa se že od srea veselim, kako bo jutri dr. Tavčar na shodu v »Mestnem domu« ošvrkal in ožigosal deželnega glavar- ja Šukljeta. Kar mislim si, s kakimi »slagerji« bo prišel dr. Tavčar, kake rakete bo spuščal in živo si predstavl- jam, kako se bo njega domišljivosti Franu pl. Šukljetu nos obesil in kako kisle obraze bo delal.

Da, moje prvo vprašanje vsako jutro je: česa se smem danes veseliti, kaj smem danes prijetnega pričako- vati. To mi vliva v srce neko toploto, ki je prej nisem poznal.
 Pripočam to čudodelno sred- stvo zlasti ženskam, katerim je še več kakor moškim na tem ležeče, da so harmonične osebnosti in da morejo veselo gledati v življenje, ki je itak dosti prekratko, da bi se je smel člo- vek greniti z bridkostmi in skrbmi.

»Jubiti se kabinet — toda brezdomno je, da bo ministrstvo, ki ga sestavi Bienenrth sedaj, že v naprej nosilo hipokratične poteze v obrazu — kabinet bo le nujna trenutna rešitev in nevzdržnega položaja.

Pravijo, da se Bienenrth, nekako motranje upira izvesti svoje misje na tak način in znova se je danes zadrževalo, da odloži nalogo, ki mu jo je cesar naložil.

Uradniški kabinet v katerem se bodo morda nahajali tudi posamezni izvenparlamentarni »zaupniki« velikih strank — ni izključeno, da tudi češki, ime prof. Bráfa se pri tej priliki imenuje — bo stal pred istimi težkočami, kakor bivše ministrstvo. V parlamentu maloštevilna večina ne zmore velikih nalog, ki se čakajo v tem letu državnih zbor — in pri vprašanju vojne reforme, finančne reforme ter morda tudi že pri proračunu se ustavi državni stroj.

Mizerija, ki je bila eden izmed karakterističnih znakov Bienenrthovega drugega kabineta, ostane zvesta tudi Bienenrthu III.

Celjski župan dr. pl. Jabornegg odstopil.

iz Celja, 4. jan.

V torek zvečer se je raznesla po Celju senzacionalna vest, da je odstopil celjski župan dr. pl. Jabornegg. Vršila se je namreč seja finančnega odbora v občinskem odboru, v kateri je došlo do ostrega prepira med županom in nekaterimi njegovimi »prijatelji« v občinskem odboru. Mesto Celje se namreč nahaja v naravnost obupnih finančnih razmerah; deficiit se vsako leto porokrivajo z novimi posojili iz občinske zemeljske hranilnice. Lani je na prim. proračun na ta način izkazoval — čistega prebitka 9000 K! Na rotovžu, tej stari baraki, je vknjižena nad pol milijona kron posojila! V omenjeni seji torej je došlo do prepira in očitno se je baže županu, da ima preveč častnih služb, ki so — plačane. Dr. Jabornegg vleče namreč tudi kot ravnatelj hranilnice na leto stalno plačo. Župan je iz teh očitnih izjav posledice — in ob pravem času odstopil. Kajti za našo klicko na magistratu, katere glavni reprezentanti so prepotentni dr. Ambrožič, častiljelni dr. Zangger in dr. Rauscher, čegar žena bila rada celjska županja, se pripravljajo hudi dnevi. Opozicija se kaže v mestu vsepovsod in si je ustvarila celo že močno razširjen in čitan list »Südsteirische Volksstimme«; gotovo je, da bo z veliko energijo nastopila proti sedanjim magistratnim klikam, ki je spravila občino na rob gospodarskega propada. Jaborneggov odstop pomenja, da se je začel v našem celjskem nemstvu razpadati proces, katerega ne bo več mogoče ustaviti. Šel je Rakusch, šel je zdaj Jabornegg — še eden ali dva taka udarca in celjski Slovenci si bomo oddahnil. Oficijalno se pravi, da je Jabornegg odstopil iz »zdravstvenih« ozirov. Volitev novega župana je jutri. Izvoljen utegne biti lekarnar Rauscher, kateri bo v nacionalnem oziru ravno tako zagrizen in krivičen, ko Jabornegg, ki je bil vsaj v osebnem občevarju kulantan in ljubezniv. Jaborneggov odstop vpliva na celjske Nemce prav deprimirajoče. Pripravljajo se za nje težki dnevi.

Libera nos a malo.

Zgodovinski roman. Spisal Vladimir Vesel.

(Dalje.)

Preplašeno, z groznim strahom v oseh, je skočilo dekle pokonci. Kakor brez uma je hotela mimo mladega duhovca proti izhodu. Ivan pa jo je držal krepko za desnico. Zamahnila je z levo proti njegovi roki in blazen strah se je risal v globokih potezah na njenem licu. Njene temne oči so begale od Ivana pa do oltarja, in zopet nazaj k njemu. Za del trenutka so se ustavile na oknu in na razpelo.

»Pomagaj rešenik! Pomagaj ti na gori na razpelo!« in padla je na kolena pred Ivanom. »Pusti me!« je zakricala s sovražnim, hripavim glasom in mu zasadila zobe v roko, ki je držala njeno.

Ko je začutil Ivan bolečine na svoji roki, nagnil ji je s prosto roko glavo nazaj. »Bodi pametna! Kaj se bojiš mene, božjega služabnika?« jo je nagovoril.

Zadržala se je pri teh Ivanovih besedah, plašno so mu pogledale njene oči v obraz in ihteče se je sklonila, da poljubi roko, v katero je zasadila vsa blazna strahu svoje zobe.

»Krvaviš!« ga je opomnila, ko je videla, kako mu teče kri raz roko, »kako ti morem to popraviti!« in njene solze so mu škropile rano in se zlivale s krvjo.

Politični kronika.

V državnem zboru se bodo po dosedanjih dispozicijah začele plenarne seje dne 17. januarja. Najprej bodoje absolvirati proračun in bančno predlogo, nato pa krošnjarski in društveni zakon. Zborovalca naj takoj sebe s prvimi branjenimi državnega proračuna, ki naj se konča do 27. januarja. Nato pride proračun v odtok, ki naj bi poprej še končal posvetovanje o lažki pravni fakulteti. Računajo, da bo proračunski odtok končal svoja dela dne 20. februarja. Obenem s proračunskim odtokom bo deloval tudi ogrski odtok, ki se bo pečal z novo bančno predlogo. Z ozirom na delegacijsko zasedanje v Budimpešti naj bi državni zbor zboroval samo ob torkih, četrtkih in petkih. — V tiskovnem odtoku so končali tretje branje tiskovnega zakona. Tiskovni odtok hoče vplivati na predsednika in na konferenco klubovih predsednikov, da pride tiskovni zakon že februarja meseca na dnevni red.

V ogrskem državnem zboru se debata o srbski trgovinski pogodbi popolnoma mirno vrši. Pač pa je prišlo, kakor poroča »Magyar Hirlap«, med finančnim ministrom Lukacsom in poljedelskim ministrom Serenyijem do diference. Lukacs je namreč izjavil, da hoče podpirati predlog Justhove stranke, naj se dovolita za pospeševanje živinorjeda nadaljna 2 milijona kron. Poljedelski minister, v katerega resort pravzaprav zadeva spada, se pa jezi, ker ni ničesar o tem vedel. Govori se celo, da bodo nastale iz tega konflikta posledice.

Na Kreti se situacija od dne do dne slabša. Krščanski prebivalci otoka so priglasili že celo vrsto protestnih shodov, če bi velelasti ne odgovorile ugodno na poslednji protest krečanske vlade. Kmetje zahtevajo, naj se jim da orožje, da bi mogli nastopiti zoper vsako odločitev velelasti, ki bi nasprotovala združitvi Krete z Grško. Nastala je tudi vest, da postane eden od sinov grškega kralja Jurja guverner otoka, kar pa ni res. Deputacija Krečanov je poslala pri grškem kralju za avdienco, da ga prosi, naj se razširi veljavnost grških zakonov in postav tudi na Kreto. — Kralj se še ni odločil, sprejeti deputacijo. Ta sklep krona bo katastrofalnega pomena za Grško. Venizelos se je baže izrekel zoper sprejem te deputacije.

V Finlandiji so v torek začele volitve za novi deželni zbor. Od rezultata teh volitev je odvisna usoda Finlandije. Vse stranke razpuščenega deželnega zbora so se zedinile in so postavile za kandidate vse prejšnje poslance. Politični vodja Finlandije, senator Meckselin, je izdal neko knjigo, v kateri dokazuje, da Rusija v Finlandiji ne bo izvedla novih zakonov.

Portugalski vladi dela protirepublikansko gibanje vendarle nekoliko skrbi. Kakor poročajo iz Lisabone, je vlada zaprla vse protirepublikanske klube, in sicer zaradi veleizdajniških spletk. Ta odredba velja za zdaj le za Lisabono in Oporto in je le začasna, dokler ne bo zadeva rešena pred sodiščem. Sezname članov so konfiscirali ter aretirali veliko številno uglednih državljanov. Preiskave ne vodijo civilna sodišča, temveč vojno sodišče, ki ima diktatorično polno-

»Kaj do tega!« jo je zavrnil Ivan. »Rana se zaceli, tvoje srce pa krvavi mnogo huje. Da bi mogla izprati ta kri tvoje srčne muke, z veseljem bi jo žrtvoval!«

»Ti veš?« ga je plašno vprašala ona.

»Vem,« je odgovoril Ivan in ji pogladil z nekrvavo levico lase, »vem da te muči nekaj strašnega, kaj pa je to, mi poveš sama. Duhoven sem, in vaju, da obdržim skrivnosti v svojem srecu, ki mi jih razkrijejo ljudje. Tu sem me je postala božja roka najbrže ob pravem času, da ti rešim zupanje v boga, ki si je že skoro izgubila.«

V glasnem joku je klečala pred njim in njeno ihtenje je odmevalo iz vseh kotov male kapelice. Ivan pa je nadaljeval: »Božja previdnost me je pripeljala sem k tebi, da ti rešim dušo, ti pa se ne smeš ustavljati volji svojega stvarnika. Glej, s prstom je pokazal na tebe in prišel sem. Vedel nisem po kaj hodim, zdaj pa mi je jasno, kaj je hotel gospod od mene, ko mi ni dalo miru na Šteberskem gradu.«

»Ti si iz Šteberskega gradu?« se je obrnila do njega, in usahnile so ji kakor na mah solze. »Ti si Ivan, ti si, ki ga pričakujemo!«

»Da, jaz sem Ivan Šteberski, ne graščak, ne posestnik, služabnik Ivan sem,« in vsa bridkost, ki jo je čutil v svojem srecu, se je slišala iz njegovih besed.

moč in ki je ostavljeno in vladi vseh častnikov.

Na Angleškem se je pojavila nova kriza, in sicer precej resna. Razven ustavne krize, jo namreč nastala kriza v taboru opozicije. Za izjavo Balfourjeva, da se za slučaj, če smaga njegova stranka, vprašanje o reviziji carinskega tarifa ne bo rešilo takoj v parlamentu, temveč se - le na podlagi referenduma (ki do zdaj v angleški ustavi še ni uveden) — je od tujila Balfour Chamberlainovo skupino. Zdaj ga napada konservativna »National Review« ter mu predbaciva, da konservativci pod njegovim vodstvom sploh niso ničesar dosegli. Zrtvovati se mora njegova oseba, če se naj obvaruje stranka novih porazov. »World« se enako pritožuje, da so voditelji opozicije neudini in da Balfour pada iz ene slabosti v drugo in izgublja eno pozicijo za drugo. — Kakor se vidi, se pripravlja v opoziciji nekaka hišna revolucija, kar bo edinole utrdilo stališče liberalne vlade.

Štajersko.

Ustanovitev slovenskega dramatičnega društva v Celju. V ponedeljek zvečer se je vršil v rdeči sobi celjskega »Narodnega doma« občni zbor »Celjskega pevskega društva.« Sklenilo se je na predlog dosedanjega društvenega tajnika gosp. Miloša Stiblerja, ustanoviti posebno slovensko dramatično društvo v Celju, prvi temelj torej stalnega slovenskega gledališča v našem pomembnem savinjskem mestecu. Ustanovitev se bo izvršila na ta način, da se pretvori dosednji dramatični odtok celjskega pevskega društva v samostojno organizacijo. Začasno se je izvolil pripravljalni odtok, čigar člani so gg.: Salmič, neumorni delavec za povzdigo slovenske dramatike v Celju, in gg. dr. Koderman in dr. Kalan. — Iz delovanja celjskega pevskega društva v minulem letu omenimo, da je priredilo v glavnem šest večjih gledaliških predstav v Celju, 1 v Gaberju in 3 umetniške večere s člani slovenskega deželnega gledališča v Ljubljani. Dohodkov je bilo 2135 K 45 vin., stroškov 2109 K 63 vin. — Novi odbor celjskega pevskega društva je sestavljen tako-le gg.: Rafko Salmič, predsednik; Dav. Beranič, podpredsednik; Fran Mravljak, tajnik; Fr. Peternel, blagajnik; Bruno Rotter, Ant. Jošt, Miloš Stibler, odborniki; dr. Koderman in Beve, namestnika; dr. Kalan in Jug, preglednika. — Z ustanovitvijo slovenskega dramatičnega društva, katerega se formalno izvrši v najkrajšem času, je napravilo celjsko Slovenstvo velik korak naprej v kulturnem oziru. Želimo najlepših uspehov!

Čedna storija iz najbolj črnega okraja na Sp. Štajerskem. Kmetje Ivan Kunčič, Ivan Plevnik, Franc Rihtar in še več drugih so se šli kragut nad nadučiteljem Krajnikom v Kočevje zaradi glob, ki so jih dobili vsled šolskih zamud. Nadučitelj je počakal kmete v razredu. Kunčič je začel takoj nad njim kričati, češ da je nečloveško zapirati otroke po šoli. Ko je g. Krajnik razburjenega moža miril, so začeli takoj vsi kmetje kričati in ropotati z nogami. Vpili so, da ho v šoli tako, kakor oni hočejo. Nadučitelj je zbežal slednjic v svoje stanovanje, kmetje pa so leteli za njim in hoteli razbiti vrata, kar se jim pa ni posrečilo. Proti kmetom je vložena ovadba zaradi javne nasilnosti.

»Do tebe, da, do tebe imam zupanje, edino do tebe, ker si Šteberzan. Veselila sem se že tako, da prideš, vedela sem, da mi ti pomoreš, ti, samo ti.« In začela mu je poljubljati roko. Naenkrat pa se je vzravnila in pogledala Ivana z resnim, vprašujočim pogledom. »Ali si pa tudi ti tak, kakršni so bili vsi Šteberžani?«

»Sem,« je odvrnil Ivan ves njen od njene zaupnosti.

»Tedad ti smem zaupati vse in se mi hi treba bati, da spravim sebe in svoje v nesrečo!« je vzkliknilo mlado dekle in iz njenega glasu se je slišala zavest, da je konec neznanega trpljenja.

Ivan je sedel na stopnice, ki so vodile k oltarju, zavrnil se je tesno v svoj široki plašč, dekle pa mu je pripovedovalo klečeboj rjavim razpelo s pobledelem Kristom trpljenje mladega srea. Prva izpoved je bila to, ki jo je slišal mladi Ivan na Šteberskem posestvu, dolga izpoved, polna groznih samoobtožb. Sree se mu je krčilo, kadar je pogledal na dekle pred seboj in dvomi so razburjali njegovo dušo, dvomi, ki so bili v stanu z elementarno silo podreti vse prepričanje, ki si ga je nabral v trudopolnih letih svojega pripravljanja na duhovski stan. Odpirale so se mu oči, in zrl je pred seboj ne-rearseljive zagonetke, ki so majale ob njegovi veri in ob njegovem zupanju v stvarnika. Videl je zaslepjenost in z lažmi in vračami pome-

— Konjski okraj je najbolj klerikalna, a tudi najbolj nazadnjaški (razen malih izjem na soteski strani) na Sp. Štajerskem. Ljudstvo je divje, pohotno in sovražni vse, kar je hollikaj diši po omiki in napredku. Tudi milo, kajti v Koče pridejo na nabor fantje, ki imajo v laseh toliko uti, da se drže skupaj. Tako smo izvedeli od obvičevov. Volili so seveda dr. Korosec in Jankoviča. Može učitelji, ki delujejo v tem okraju, so pravi mučeniki. Za to svedočijo tudi šolska poslopja, kakor je ono v Pečici. . . Kdaj bo bolje v teh zapuščenih krajih!

Okrajni nastop Šmarje je v plenarni seji dne 30. decembra l. l. sklenil, v letu 1911. pobirati 47% doklado na vse realne in osebne davke, ki so podvrženi okr. dokladam. Razdelil je njemu pripodajoči del čistega dobička »Juznoštajerske hranilnice« za leto 1909 v znesku 3276 K 94 vin. na razne občne kulturne, dobrodelne in prometne namene. Dovolil je ustanovitve se obrtno - nadaljevalni šoli s trgovskim kurzum v Šmarju stalno letno podporo po 300 K. Pritrdil je obč. proračunom glede pobiranja obč. doklad v letu 1911. Dovolil je trem občinam najeti posojila. Sklenil je, naj se zaklad za podpiranje v Bosni za okupacije ranjenih bojevnikov, ki pripade v znesku 1298 K 15 vin. na šmarški okraj, razdeli med domačo sirotinsko društvo in podružnico za zatiranje jetike. Dovolil je petim občinam subvencije k vzdrževanju svojih cest. Izvolil je zastopnike v različne komisije in odtok ter mesto umrlega Jakoba Zdolška (Šuca) — g. načelnik se je njegove smrti koj po otvoritvi zbora v vznešenem govoru spominjal — v okrajni šolski svet Šmarje Antona Podgorška, veleposestnika na Ponikvi. Pritrdil je sklepu občinskega zastopa okolice Šmarje, s katerim prevzame ta občina obveznosti v svrhu naprave nove postajice za osobni promet v Stranjah rogaške lokalne železnice, t. j. med Šmarjem in Mestinjem in je naroklo okrajnemu odboru izplačilo za to postajico že pripravljene prispevka po 1000 K. Sklenil je, prositi upravni svet rogaške lokalne, kakor tudi glavno ravnateljstvo južne železnice za stalnemu prebivalstvu šmarškega in rogaškega okraja ugodno izpremembo voznega reda na rogaški lokalni železnici glede jutranjega vlaka in za uvedbo celo leto vsak dan vozečih večernih vlakov. Pečal se je tudi nekoliko s perečo zadevo novih okrajnih cest.

»Straži« v odgovor. Zadnja številka »Straže« prinaša članek o kazenski obravnavi g. dr. Serneca in g. A. Stora proti bratu dr. Stora. Kar tu piše »Straža«, je vse ali neresnično, ali pa pomanjkljivo. — Infamna laž je, kar poroča »Straža« tako poetično o »valovih Voglajne«; pisatelj je brzokone pozabil, da bo tudi za to trditve obtoženec sedel 7 dni, ali plačal 70 K. — Zakaj ne poroča »Straža«, da se je zagovorniku dr. Benkoviču — ima pač malo dela, da prevzame take stvari — dokaz resnice tako ponesrečil, da obtoženec ni bil oproščen niti v eni inkriminirani točki. To seveda dopisnik tudi ne ve več, da je dr. Stor, največji prijatelj klerikalca dr. Benkoviča, povzročil, da se bo njegov brat nastil pri ričetu in vodi, ali pa plačal 70 K in precejšnje stroške. In g. dr. Benkovič ali Benkovič! Kakšne obteute ste imeli, ko vas je neka priča, katero ste vi predlagali, pri obravnavi spomnila, da ste se že seznanili s pasjim bičem dr. Serneca? — Za danes dosti! Dr. Ben-

šano vernost, ki vodi ljudi, katerih se je prijel, v obup in brezbožnost. Pazno je poslušal njeno povest, z nobenim vprašanjem je ni motil, in ko je prenehala govoriti, ni imel za njo tolažilne besede, ni ji mogel reči: »bog ti bo odpustil.« Obrnil se je v stran od nje, ker ji ni mogel zreti v njene hlahe, vprašujoče oči. »Moliti hočem za te. Pridi jutrišnjem ob tem času zopet sem v to kapelico, pogovoriva se nadalje, kaj je storiti.« To je bilo edino, s čemer se je poslovil od nje. Vstal je in nmerjenih korakov odšel iz kapelice. Notri pa se je zgrudilo dekle pred oltarjem, da se je dotaknilo čelo mrtlega kamna — »ni mi nobene pomoči!«

II.

V prvem nadstropju visokega župnišča nasproti šestoglednemu stolpu trdno obzidane cerkniške cerkve sta sedela pri teški mizi župnik, znan pod imenom Sveti Jovo, in Kašpar Rauber, glavni v Trstu in sorodnik tedaj še mladega Kristofa Rauberja, ki pa je bil kljub svoji mladosti do ločen za drugega ljubljanskega škofa. Dokler ni bil mladi Kristof še posvečen v mešnika, je opravljal škofovski dušno pastirstvo v Ljubljani vikar Zorž Kirchberg, med tem ko je obraboval posvetno premoženje Kašpar Rauber. Iz Haberskega gradu, kjer je ravno tedaj bival, se je napotil Kašpar Rauber kaj pogosto k svetemu Jovu v Cerknico. Bil pa je

koviču želimo mnogo enako »sijašnih« uspehov pri obravnava, da se bo »Straža« zopet tako neumno širokoustila! »Straži« pa kličemo: si ta- cuisses!

Z Zidanega mosta. Staro leto je minulo. Nehote se človek zamisli nazaj, gleda v duhu se enkrat razne pojave narodnega življenja, — spanja. Pa saj nisem hotel pisati idealnih spominov o starem letu, ampak izreči ob novem nekaj prošenj. Tako bi prošil slavni okrajni zastop laški, da bi v prihodnje imel malo več samozavesti in dal postaviti n. pr. orientacijske napise podnevi, četudi, kakor sedaj, samo nemške. Saj se mu ni treba bati nikakega razburjenja Svetoval bi, da bi razven same nemšine pridjal še kak drug »dialekt aktiome«, — magari japonski — je bolj nobel in »Alpenvereine« tudi ne bodo delali radi tega sitnosti; saj prihaja veliko potnikov in turistov čez naš krasni Zidani most iz Japonske in Kine! Toréj vpoštevanja vreden nasvet, ker že imamo tolmača! Občinski očetje iz Loke in Radeč naj mi nikar ne zamerijo, ako jih takoj ob novem letu nadlegujem in prošim, da bi bilo za slovenski občini prav lepo, ako bi izposlovali za novoletnico slovenske napise na poštnih vozeh. Malo čudno je bilo v starem letu gledati te lepe poštno vozove s še lepšimi napisi v velikih črkah »Post Ratschach« in »Laak bei Steinbrück«. Saj priznam, da so imeli občinski očetje veliko dela in skrbi. — eni z spominsko ploščo, prezidavo cerkve, Sokolom itd. — drugi z drugimi narodnimi stvarmi, pa, kaj ne, v novem letu bo preostajalo vsaj nekaj uric za razne napise in bolj »malenkostne« stvari! In novopobarvan poštni voz z novim napisom, — četudi samoslovenskim —, je tudi nekaj! Ker sem že pri postah, še eno prošnjo do oskrbnika zidamoške pošte, namreč za dvojezične, slovenskonemške tiskovine! Saj jih je izdalo ravnateljstvo za slovenske kraje in ne za svoje zaprašene predale! Še marsikaj zanimivega je povedati, kakor o raznih pečatih itd., pa človek se ne more vsega spomniti, novo leto z voščili, z vsemi prijetnostmi in neprijetnostmi ima še prvo mesto. H koncu prošim vse potujoče ožje rojake in tudi brate onkraj Sotle, da naš se v novem letu na potovanju nikar ne sramujejo svoje materinščine. Boljše in tudi bolj »nobe« je, govoriti dobro svojo materinščino, kakor pa kako spakredano tujsčino, sicer dobimo v naš divnoromsntieni Zidani most v novem letu sin Anbracht der »Völkere-wanderung« so bolj zanimive napise! Pa brez zamere in prav srečno novo leto Vam, g. urednik, kakor tudi vsem Zidamoščanom, Ločanom in Radečanom!

C. kr. avstrijski uradni orel kot gnezdišče vrabcev. — Jezikovne razmere pri slovenjraški davkarji. Iz Šmartnega pri Slovenjgradu nam pišejo: Na slovenjraški davkarji visi jako star avstrijski uradni orel, za katerim so našli vrabei jako ugoden prostorček za gnezdišče. Tako je došlo od tega, da vise slammate in senene bilke orlu iz repa, glav pa mu tudi vrabei niso ravno okrasili z bliseri. Ta orel dela v resnici uradu vse čast že od zunaj. Da je na njem samonemški napis, nam v teh razmerah in pri stanju orla skoro niti žal ni. Slovenščina pa nima v slovenjraški davkarji nobenega prostorčka tudi v notranjosti. Povsod so napisali samonemški in na uradni tabli seve samonemški razglasi, tako da si človek mora misliti, da je kje v nemškem Bukstehude, ne pa v slovenskem

Kašpar visok, silen in nenavadno bradat mož, kakor vsi moški iz rodovine Rauberjev. Kazil ga je edino nekoliko šiljasti nos in pa nizko čelo, katero so mu pokrivali skoro do obrvi segajoči, že nekoliko osiveli, razmršeni lasje. Pravo nasprotje je bil svojemu prijatelju Svetemu Jovu. Jovo je bil majhen, okrogličen in trebušen, z visoko plešo, ki se mu je svetila vedno v maščobnem sijaju, Rauber pa postava pravega junaka in borilca.

Ravno je odstavil Rauber visoko einjasto posečo z vinom in si pogladil z dlanjo gosto brado. »Kaj praviš, prijatelj Jovo, da bo treba naznaniti Paradažerju?« Menda vendar ne bo tako hudo, stare babnice se rade lažejo!

»Treba bo na vsak način,« mu je odgovoril Jovo, »kam pa pridemo, če se nam razleže ta zalega po deželi!« vstal je zibaje se, kakor bi imel eno nogo prekratko, korakal po sobi gor in dol. »Že predlogo sem molčal, cele vasi so že okužene, in gozisti, že sem v Cerknico prihajajo. Kaj bo, če mi pridejo celo v župnišče, ali se ti nasešijo na Haberskem gradu?« Pazi, pazi, Rauber, če si tudi škofov sorodnik, pred njimi nisi varen, tudi vsa tvoja silna moč ti ne pomaga nič! In nadaljeval je zgovorni Jovo ter sedel zopet za mizo: »Kaj pa, če ti napravijo iz tvojega gradu nad Uncom drugo šilnico...?«

(Dolge prihodnje.)

Slovenjgradu. Zahtevamo od finančnega ravnateljstva v Gradu, da nemudoma popravi te napake. Povrh tega je omeniti, da dopisuje ta davčna oblast občinam in strankam nemški in sestavlja tudi nemške zapiski, izdaja nemške pobornice, bolete itd. Iste pritožbe veljajo tudi glede finančne straže. Opozorili bi na vse te nedostatke tudi našega delavnega in narodno zelo radikalnega drž. posl. Verstovška.

Iz Celja. Gospodje pri »belem volu« postajajo v »Straži« pomalem bolj odkritosrčni in dosledni. Niso jim všeč Ciril-Metodove vizualice, tiste naprednjake pa, ki nosijo svoje groše v hotel zaradi tega, ker je vendar slovensko podjetje, imenujejo »špijonec«. To bo gotovo sedanjemu gostilničarju v korist, kajti duhovniki mu dajo že sami toliko zaslužka, da bo lahko živel in obogatil. Čas pa bo že tudi v Celju govoriti o doslednosti in polovičarstvu. Zadelo bo marsikje — a čemu bi morali baš mi povsod molčati in vse potrpeti?

Nesramen katehet. Prizivno sodišče v Gradu je torej, kakor je bilo že povedano, obsodilo kaplana Karla Unterleutnerja iz Pürgga pri Irthingu na 4 mesece težke ječe, ker je imel s šolskimi dekleti nenravna razmerja. Obsojen je bil po §§ 128 in 132 kaz. zakona. — Klerikalni listi na Stajerskem se nedavno tega pisali, da so edini poklicani varuhi nedolžne mladine — kateheti. G. Unterleutner je gotovo to trditve sijajno — dokazal.

Drobne štaj. novice. Zakonske sladkosti. Zakonska Čavrek v Smarski okolici živi v neprestanem prepiru. Pred kratkim je grozila žena možu, da zažge hišo in ga ubije. Na to sta se stela; žena je možu zvinila mezinice na desni roki, mož pa jo je grozno pretepel in vrgel končno na gnojnice pri hiši. Konec bo seveda te historije pred sodiščem. — K r a d e ž. Bivši hlapeci gostilničarja Golla v Velenju so temu pokradli v kompaniji za okroglo 500 kron vina, žganja in šampanjca. Pred kratkim pa so tate v kleti opazili in jih zaklenili. Orožniki so spravili na to ptičke na dan in pod ključ.

Iz Bizeljskega. Občni zbor »Ljudske knjižnice« se je vršil na Silvestrov večer pri g. Blažičiču. Blagajničarka gospa Kos poroča, da ima društvo od ustanovitve do sedaj 827 K 95 v dohodkih in 771 K 69 v stroških, torej ostane v blagajni 56 kron 26 v. Knjižničar poroča, da imamo 455 knjig, izposodilo se jih je pa 2777 izstov. Po občenem zboru se je vršila veselica, ki je trajala do jutra in so gg. pevci zapeli več lepih pesmi. Hvala jim! Nekaterim Bizeljancem, posebno inteligentni, bi nič ne škodilo, ako bi se za to nepolitično društvo bolj zanimali in podpirali, če že nič ne berajo, bi vsaj prišli k veselici, ker »Ljudska knjižnica« je ustanovljena za Bizeljsko, torej ne moremo veselice napraviti v brežiškem Narodnem domu.

Nečedna agitacija. »Marb. Zeit.« muno svetuje našim podnastajerskim nemškutarjem, naj zapišejo nemščino kot občevalni jezik — zaradi tega, ker je zapisal pri zadnjem ljudskem štetju tudi naš cesar nemščino za občevalni jezik. »Marb. Zeit.« priporoča to okoliščino kot agitacijsko sredstvo! Vsak dostojen človek ve, da se krone ne sme vlačiti v naše notranje politične zadeve, samo mariborski renegate in drugače navdušeni prijatelji Hohenzollerncev tega ne vedo ali ne upoštevajo. Stvar bi bila dobra za drž. zbor!

Iz Slov. Bistrice. V petek opolnoči je izbruhnil v strojarjni lokalni železnice ogenj, kateri je napravil za nekaj sto kron škodo. Opazili in zažigali so ga še pravčasno, drugače bi trpeli tudi stroji.

Občinske volitve na Polzeli so se vršile popolnoma mirno. Izvoljeni so sami slov. klerikaleci. Nemška takozv. fabriška stranka se volitev ni udeležila.

Slovenski benediktinec pod kuratelo. Iz Admonta poročajo, da je prišel pater Jože Pive zaradi slabomnosti pod kuratelo.

Za »Sokolski dom« v Brežicah je nabrala gđc. Angela Brovet 25 K 60 v. Rodoljubni gospodični izreka prisrčno zahvalo brežiški »Sokol«.

Nesreča. V Desnjaku pri Ljutomeru je ubilo v ponedeljek popoldne pri podiranju drevo mladeniča Franca Lašiča. Bil je pri priči mrtev.

Sav. podružnica S. P. D. ima v nedeljo, dne 8. jan. dopoldne ob 9. svoj občni zbor v celjskem Narodnem domu (posojilnična posvetovalnica). O prometu tujcev v naših krajih« predava načelnik podružnice, nadučitelj Fr. Kocbek iz Gornje-garada.

Iz pisarne slovenskega gledališča v Mariboru, dne 8. prosinca t. l. uprizori se po daljšem odmoru, burka v treh dejanjih: »Svet brez moč« (Pereant možje). Začetek točno ob pol 8. zvečer. Predprodaja vstopnic pri g. Weixelnu, Gornja Gosposka ulica. Prihodnja predstava v nedeljo, dne 15. prosinca popoldne, na splošno zahtevo: »V znamenju križa«.

Kmečki ples priredi ženska podružnica družbe sv. Cirila in Metoda dne 15. januarja v celjskem »Narodnem domu«.

Koroško.

Nadučitelj izginil. Iz Kota v Ziljski dolini je izginil daleč naokrog znani nadučitelj A. Martinjak. Martinjak je bil kljub svojemu slovenskemu imenu strasten nemčur in se je v tem slučaju jasno pokazalo, da imajo precej prav oni, ki trde, da so najboljši material za renegatstvo slabotnejši. Martinjak je vzel namreč s seboj razen svoje mesečne plače še denar iz hranilnika »Südmärke« in najbrže še več tujeja denarja, ker je bil kot »zaupni mož« v več društvih. Nešteti upniki so zarubili njegovo zapuščeno imetje. Martinjak je bil tudi v občinskem odboru in zastopnik deželne zavarovalnice proti požarom.

Pazite na peči z zaklopnicami! Iz Beljaka se poroča: V stanovanju premogarja Josipa Wegscheiderja so našli včeraj zjutraj Rozalijo Hecher, ki je živela z Wegscheiderjem in njenega 2 meseca starega otroka mrtva. Wegscheider sam ni bil še mrtev, pač pa brez zavesti. Stanovali so šele en dan v novem stanovanju in so se zadušili, oziroma zastrupili, ker niso odprli zaklopnic na peči. Mrtvo Hecher in njenega otroka so prepeljali v mrtvašnico, Wegscheiderja pa so oddali v bolnišnico.

Kakajoca nemškutarija v Korotanu. Nekdo je prejel sledečo brzojavko, ki je bila oddana v Beljaku in naslovljena Podkloster: »ako pridete odgostorite (!) kakam (!) caffè drau.« — Slavna poštna direkcija v Gradu naj ne zamudi izslediti ta Caffé Drau, kakajoci monstrum, ki mu brez dvoma gre prvo mesto v panoptiku srednjeevropske slave!

Primorsko.

Nemci v Gorici in ljudsko štetje. V Gorici je dandanašnji lepo število Nemcev. Privaja jih nova planinska železnica. Postaja državne železnice v Gorici je važen stebel nemškega mostu do Adrije. Pri letošnjem ljudskem štetju v Gorici se bodo izgubovali Slovenci na dve strani: na laško in na nemško. Nemcev bodo morda izkazali v Gorici okoli 3000; med njimi bo že nekaj Slovencev. Goriški magistrat ne bo storil Nemcem nobene krivice; vsak Nemeec v Gorici bo vpisan za Nemece. Ali ni dvoma, da si slavni postajenačelnik Wieser splete nekaj zaslug za nemštvo tudi na polju ljudskega štetja v Gorici.

Goriški laški visokošolci prirejajo po celi Furlaniji shode, na katerih govorijo o laškem vseučiliškem vprašanju; sprejemajo se resolucije, v katerih zahtevajo laško vseučilišče v Trstu. Laški klerikalni list »L' Eco« prištevata te shode uspehom laške klerikalne stranke, ter piše, kakor da bi prirejali one shode laški klerikalni visokošolci, o kakršnih se pa do zadnjega časa ni nič slišalo na Goriskem.

Pri patrih kapucinih v Gorici je bil skozi 13 let za slugo nastavljen 55letni Ivan Mavrič iz Trsta. Ni bilo pritožb proti njemu, ali letos poleti pa si je pridržaval denag, ki ga je imel nesti v mesnice, prodajalne itd. ter dobro živel pa pokrožno molil. Pridržal si je 874 K. Občno sodišče v Gorici ga je obsodilo na 5 mesecev težke ječe s postji.

Bora. Iz Trsta izvem, da je divjala včeraj ves dan silovita bora, ki je dosegala časih celo 100 km v uri. Tudi iz Reke prihajajo enake vesti. Promet na morju je ustavljen, ustavljen so dela v prosti luki. Iz Dalmacije je priplul brzovozni parnik s šesturno zamudo. Občuten mrz vladava v celi okolici.

Nasilen gost. V gostilni »Andemo de Andrea« v Via delle Ombrelle št. 7 v Trstu je aretirali stražnik 42letnega Antona Konstantina Katsasa iz Grškega, ker je hotel oditi brez plačila za zavito. Jezen, da se mu ni posrelo odnesti peta, je grozil natakarju z nožem, stražnika pa je udaril parkrat po glavi. Tudi na stražnici je še divjal naprej in razbijal v svoji celici tako, da si je prizadejal več poškodb na rokah. Prepeljati so ga morali v deželno bolnišnico. Pozneje sta prišla dva Grka v Via dei Rettori ter sta povedala, da je Katsas skrajno nevaren in nasilen človek, ki jima je že večkrat grozil, da ju ubije.

Hazardisti z zaznamenovanimi kartami. Aretirana sta bila v Trstu dva pismoša, in sicer 26letni Mario Mlaker in 25letni Peter Persich, ker sta igrala z drugimi ljudmi hazardne igre z zaznamenovanimi kartami, ter jih na ta način ogoljufala za znatne vsote. Soigralca, trgovski uradnik Mark Giovannella in gostilničar Ivan Carpinetti, sta ju zasačila med igro, ker se jima je zdelo sumljivo, da sta toliko izgubila. Prvi je bil izgubil 50 K, drugi pa že 300 K. Persicha so aretirali že včeraj ponoči v kavarni

»Corso«, Mlakarja pa, ki je bil že oddel, včeraj zjutraj v Via della Barriera vecchia.

Shod volilcev in volik

priredi v nedeljo, 8. januarja ob 10. uri dopoldne

„Gospodarsko napredno društvo za šentjakovski okraj“ v gostilni pri Zupanu na Sv. Jakoba trgu.

Poročata gg. Franc Breskvar in dr. Josip Lavrenčič.

Volilci, vsi na shod!

Dnevne vesti.

— Klerikalna hudobija. Ljudska posojilnica se poslužuje v boju proti »Mestni hranilnici ljubljanski« sredstev, ki so obžalovanja vredna. Če ji gre res dobro, kakor piše »Slovenec«, potem ji ni treba na tak način postopati, posebno, če pomisli, kaj se je zgodilo z neko njeno vložno knjižico, katera ji je bila te dni v plačilo predložena. Bodite torej mirni, gospodje, drugače moramo tudi mi z detajli na dan! Naravnost zlagano je, da »Mestna hranilnica« najema kake postrežke, da bi lovili knjižice po Ljubljani. S takimi sredstvi se »Mestni hranilnici« ni treba boriti! Da bi bila pri mestni hranilnici suša, je grda laž, katera se more roditi le v pokvarjeni duši »Slovenčevega« redakterja. »Mestna hranilnica« ima vsak dan na razpolago sedem milijonov kron in obilne glavnice, in v tem pogledu ne potrebuje nikakih subsidij »Kranjske hranilnice«, za katero berajo drugod. Tudi v tem pogledu lahko služimo s podatki, če jih gospodje pri »Slovenec« žele! Sicer pa obéudujemo e. kr. državno pravdnitvo, ki bi nas gotovo zaplenilo, da smo mi proti »Kranjski hranilnici« tako hujskali, kakor je hujskal »Slovenec« proti »Mestni hranilnici« v svoji torkovi številki. Ali veljajo zakoni samo za »Kranjsko hranilnico«, drugi zavodi so pa brezpravni? Odgovora se prosim!

— Pozor volilke ljubljanske! Volilke in vse one dame, katere se za prihodnje občinske volitve zanimajo, se opozarjajo na shod, ki bo jutri, v petek, dne 6. januarja ob 10. dopoldne v dvorani »Mestnega doma«. Damski volilni odbor.

— Klerikalci in kočevska nasilstva. Klerikalci ni prav, da smo vzprigo kočevskih tolovajstev zavzeli strogo narodno stališče ter se postavili v bran ugrožene slovenske stvarni. Klerikalni gospodi, ki je že zdavnaj izgubila vsako narodno čustvo in ki presoja vse s svojega ozkosrčnega strankarskega stališča, ne gre v glavo, da so še med Slovenci ljudje, ki pozabljajo na vsako strankarstvo, ako gre za splošno slovenske narodne interese. Zato se sedaj hudujejo na nas in kriče, da nimamo pravice se zavzemati za kočevske Slovence, češ, da je to stvar klerikalcev samih, ker je oseba, proti kateri je v prvi vrsti naperjena gonja kočevske sodrge, kaplan, pristaš njihove stranke. Jemljemo to na znanje, a kljub temu ne bomo prenehali, da bi se ne zavzemali za splošno narodno zadevo, ako tudi v nji igra slučajno prvo vlogo klerikalci. Sicer pa prav dobro vemo, kam pes tace molli. Klerikalcem so dogodki na Kočevskem skrajno ne dobro došli. Najraje bi imeli, da bi vladal tam doli popolen mir. Zato je »Slovenec« še predvčerajšnjim za božjo voljo rotil Kočevjarje, naj bodo mirni in naj ne izzivajo konfliktov. Zakaj pa je klerikalcem toliko lažje na tem, da zavladajo zopet narodnostni mir v kočevski deželici? Ej, klerikalci imajo pri tem svoje posebne račune! Vedo namreč, da knez Auersperg pri prihodnjih državnozbornskih volitvah ne bo več kandidiral. Treba je torej skrbeti za to, da ne bo njegov naslednik liberalci, marveč klerikalci. Združeni kočevski in slovenski klerikalci so že za to dolgo pripravljali tla ter bili prepričani, da se njihovem skupnemu delu posreči, preskrbeti poslanski mandat kočevske deželice pri prihodnjih državnozbornskih volitvah — klerikalci. In te račune groze uničiti dogodki v Kočevju! Da so vsled tega naši klerikalci nevoljni, je pač umljivo, saj je njim ležeče samo na klerikalizmu in ni malo na narodnosti. Stavimo, da bo klerikalna gospoda takoj na svoj način napravila mir. Govori se že namreč, da se te dni napoti v Kočevje sam škof Anton Bonaventura — de-

lat mir. Nismo preroki, a to pa vemo za gotovo, da bo napravil mir na ta način, da bo vzel v roke kaplana Kopitarja, ter mu ukazal, naj se odtegne narodnemu delu. Ako ta ukaz me bo zalegel, bo pač škof poslal kaplana duše past kam drugam. Pa bo zopet zavladal mir na Kočevskem in klerikalci, kočevski in slovenski, bodo zopet v miru nadaljevali svoje delo, da zagotove kočevski mandat klerikalci.

— Okrajni glavar v Kočevju baron Schönberger je v zadnjem času eklatantno dokazal, da nima niti ene same tistih lastnosti, ki je potrebna političnemu uradniku. Dve dejstvi smo v ilustracijo njegovega uradovanja že približali: 1. Kako na eni strani preganja »tiste slovenske hudodelce«, ki podučujejo slovensko prebivalstvo, naj pri ljudskem štetju vpišejo slovenski jezik, in kako na drugi strani trpi postavolomno postopanje kočevskega županstva pri ljudskem štetju; 2. kako je navzlic ekspresnemu brzovoznemu naročilu deželne vlade za javno varnost v Kočevju tako slabo poskrbel, da se je moglo zgoditi v nedeljo pravo tolovajstvo. Da bo slika še popolnejša, naj pribijemo še 3. dejstvo: »Okrajni glavar baron Schönberger popiva v Kočevju v kavarni, ki sploh nima koncesije za opojne pijače. Govori se v Kočevju, da je Schönberger sam provzročil ustanovitve te kavarne, da ima prostor za svojo družbo. Vprašamo le: kako more okrajni glavar v Kočevju popivati v lokalni, ki nima koncesije za opojne pijače?

— Dostojni ljudje so gospodje v »Ljudski posojilnici«. »Slovenec« nesramno notico zoper »Mestno hranilnico ljubljansko« so dali obrobiti z rdečim in višnjevim svinčnikom ter razgrnili »Slovenca« v svojih prostorih tako, da mora vsaka stranka, ki pride k njim, takoj opaziti dotično obrobiljeno notico. Iz tega je razvidno, da je tisti napad v »Slovenca« na »Mestno hranilnico« izšel iz »Ljudske posojilnice«! Takrat pa, ko smo mi pisali zoper nemško »Kranjsko hranilnico« in so bili dotični konfiscirani sestavki imunizirani ter objavljeni nato brez zadržka, v »Ljudski posojilnici« niso razgrnili »Slovenskega Naroda«, da bi se komu odprle oči! Pri klerikalcih narodnjaštvo vedno najljepše cvete!

— Neosnovane trditve. Neki uslužbenec »Kranjske šparkase« troši okrog vest, da »Mestna hranilnica ljubljanska« ni mogla izplačati vloge petdesetisoč kron. Ker je to čisto iz trte izvita laž, svetujemo ravnateljstvu »Kranjske hranilnice«, da tistemu svojemu uslužbencu zaveže jezik, sicer ga bo primorana zavezati »Mestna hranilnica«, in sicer prav na korenin način.

— Liberalni samaritani. Pod tem naslovom priobčenejo »Slovenec« idrijske novice, da se je mater, ki je prosila podpore za svojega slepega sina v občinskem uradu, nazkazalo na dekana Arko in kateheta Oswald. Stori se je to zategadelj, ker sta omenjena duhovnika povzročila rekurz proti zvišanju podpore sirotam in revnim dijakom, pa tudi, da ti prijatelji trpečega ljudstva spoznajo, da so v Idriji podpore resnično potrebni reveži. Oba dva duhovnika, ki rekurirata proti podporam revežev, imata odločilno besedo v Vincencijevi družbi in pri denarju, ki se po cerkvah nabere za reveže. Opravičeno je tedaj pričakovati, da bodo ti krščanski možje naklonili podpore revežem iz Vincencijeve družbe, če že ne marajo videti, da občina reveže podpira. Toda v farovžu znajo pač le denar spravljati, za reveže pa bora nimajo, zato dekan Arko tudi ni hotel uslišati podpore potrebnega reveža, pa ga je odpravil nazaj občini. Tako slehri ni videti, kakšni prijatelji so klerikalci revežem. Občina ne bi smela dajati podpore, oni sami pa imajo tudi zaprte možnjčke. Odločno seveda zavračamo klerikalno nesramnost, ki trdi, da se v občinski pisarni iz revežev norčujejo. Kakor razvidno se iz revežev norčujejo edino katoliška duhovnika dekan Arko in katehet Oswald, ki se največ ravno od siromašnih vernikov redita.

— Priseganje proti modernizmu. V zadnjih desetih letih se je med katoliško duhovščino razvila močna struja, ki hoče versko življenje poglobiti in verske ter cerkvene nauke in nazore spraviti v soglasje z znanstvenimi resnicami. Ti duhovniki stoje na stališču, da more vera živeti samo, če je vse v cerkvi v soglasju z vedo in z razumom. Toda naleteli so slabo. Rim jih je obsodil. Tak duhovnik — modernist je v očeh rimskih mogoteev slabši od krivoverca in odpadnika. Rim je začel neusmiljeno vojsko proti modernizmu in papež je odredil, da mora vsak duhovnik storiti slovesno prisego proti modernizmu. S slovesno prisego mora potrditi, da bo vse in samo to verjel, kar ukaže in dovolji Rim in nič drugega in da ne bo nikoli poslušal ne razuma, ne vede. Ni dvoma, da bo na stotine duhovnikov to prisego storilo

zaradi ljubelega kruha proti svojemu boljšemu prepričanju. Nekaj jih je tudi, ki te prislege nečejo storiti. — Eden profesorjev — duhovnikov na dunajskem vseučilišču ni hotel te prislege položiti, moral bo torej izstopiti iz cerkve. Tudi v Št. Pavlu na Koroškem neki benediktinec, najpametnejša glava celega samostana, te prislege ni hotel storiti in zapusti samostan. Na Nemškem in v Italiji je takih duhovnikov več. Kako srečni smo pač Slovenci, da pri nas ni niti sledu modernizmu. Sicer so tržaški klerikalci pred nekaj časom dolžili svoje kranjske tovariše, da imajo modernistična nagnenja, a ta dolžitev ni bila utemeljena. Kjer ni med duhovščino nič duševnega življenja, tam tudi ne more biti modernistiških nagnenj. Naši duhovniki so po ogromni večini taki, kakor tisti fajmošter, ki je naslikan v zadnjem »Simplicissimusu«: Še mašnih bukev brez kakega »Freunda« ne razumejo, kako naj torej kdo misli, da imajo modernistična nagnenja, verska edinstvo med našo duhovščino ni v nevarnosti.

— »Kranjska šparkasa« in slovenski jezik. Kakšen zavod je »Kranjska šparkasa«, je znano. Gospodje v tem zavodu so vselej radi sprejemali slovenske denarne vloge, dosledno pa so zametavali slovenski jezik. — »Kranjska šparkasa« je dosedaj dosledno in izključno nemško uradovala in poslovala: hranilne knjižice, dolžna pisma, sploh vse je bilo nemško. A vse to se je sedaj kar preko noči izpremenilo. Zgodil se je čudež: »Kranjske šparkase« se je prelevila v »Kranjsko hranilnico« in ta hranilnica ima sedaj tiskana samoslovenska dolžna pisma in v tisk je dala tudi samoslovenske posojilne proročje, ki so občinstvu na razpolago pri hranilnici sami. Človek bi skoraj ne verjel svojim očem, tak čudež se je zgodil, da se je »Kranjske šparkase« tako nenadoma in nepričakovano prelevila v »Kranjsko hranilnico«! Kaj more biti temu vzrok? Ali so gospodje pri »Kranjski šparkasi« postali morda zgolj iz plemenitih vzrokov tako koncilijanti, ali jih vodijo pri tem morda drugi nameni? Kdor ima odprte oči, ne bo v dvomu, kaj je narekovalo gospodom pri »Kranjski šparkasi«, da so jeli na tako nepričakovan način spoštovati slovenski jezik.

— Deželni odbor in gasilna društva. Druga leta je deželni odbor že meseca novembra izplačeval letne deželne podpore gasilnim društvom, za leto 1910. jih pa še sedaj ni izplačal. Kaj je taka suša v deželni blagajni?

— Nočna služba v ljubljanskih lekarnah. S 1. februarjem 1911 se uvede v ljubljanskih lekarnah nočno službovanje, in sicer tako, da bodo imele vsak teden po tri lekarnice nočno službo, po tri pa počitek. Dogovorno z načelnikom gremija, se je turnus določil tako, da bodo od dne 1. februarja t. l. dalje one tri lekarnice, ki imajo nedeljsko službo, imele tudi nočno službo na nedeljo sledeči teden. Turnus nočnega službovanja se bo na vratih poedinih lekarn natanko označil na ta način, da bodo lekarnice, ki bodo imele nočno službo, razobesile tablico z napisom »Nočna služba«, lekarnice, ki bodo imele počitek, pa tablice z napisom »Nočno službo imajo ta teden lekarnice: . . . Te tablice bodo ob večernih in nočnih urah primerno razsvetljene.

Pasji kontumac razveljavljen. Ker se v zadnjih treh mesecih v občinah Zgornja Šiška, Spodnja Šiška, Št. Vid, Dobrunje, Ježica, Moste, Rudnik in Vič ni primeril noben uov slučaj pasje steklenice, razveljavlja se z današnjim dnem turradno dne 17. septembra, ozir. dne 10. januarja t. l. pod št. 26.208, ozir. 27.548 razglašeni pasji kontumac v vseh imenovanih občinah.

Mica Kovačeva. H gostilničarki Ani Dolene v Št. Vidu nad Ljubljano je prišla pred kratkim neznana ženska ter rekla, da je sestra nekega profesorja in v škofovih zavodih. Odhajajoč, je rekla, da gre obiskat svojega brata in da bo plačala ko se vrne. Neznanke pa ni bilo več nazaj. Pod isto pretvezo je izvabila nekemu mizarškemu mojstru v Vižmarjih eno krono. Pozneje so spoznali v navihani ženski 26letno, že predkaznovano in v Podgorico pristojno dekle Terezijo Kokalj.

Odgovor »Domoljubu«. Iz Zgor. Kašlja pri D. M. v Polju se nam piše: Dne 22. decembra je bilo v »Domoljubu« čitati nekaj o razmerah prostovoljnega gasilnega društva Kašelj - Zalag. Neradi odgovarjamo, ali ker se zmerom zaletavamo v to važno gasilno društvo, smo vendar primorani se oglasiti. Pri gasilnem društvu je vse »redu«. Računi so bili na zadnjem občenem zboru pregledani. Pokazalo se je, da so v redu in trije zaupniki so jih podpisali. Očita se nam tudi, koliko članov da je odstopilo od gasilnega društva. Dosedaj je odstopil samo eden, ta je pa prestopil k »Čukom« in torej ne more biti nikomur žal po njem. Kar se tiče podpore Nemeec, je do danes še nismo

prejeli; niti vinarja ne. Nemoj rajše podpirajo klerikalna društva, kakor pa požarno brambo. Društvo klerikalcev je že prejelo 1000 K, gasilno društvo pa ničesar. Tudi pri naši godbi je vse v redu, tudi računi so tu, kar pa ni v redu, to je zakrivil godbeni učitelj, ki je protestant in sedaj pri »Čukih« in ki je na sveti dan nastopil s svojo izobraženo godbo v cerkvi pri D. M. v Polju, kjer so tako grozovito godli, da so ljudje mislili, da bo konec sveta. Opozarjamo »Domoljubovce« dopisuna, naj raje skrbijo za svoje konsumno društvo in njegov dolg 3000 K. Konsum gre rakovo pot, gasilno društvo je pa še na dobrem stališču. Naj le gledajo »Domoljubovce«, da njim ne bo vse skupaj propadlo. Opozarjamo tudi gosp. župnika, naj že neha hoditi od hiše do hiše in revne ljudi nadlegovati za darove za palače. Ako ima denar za godbo, naj ga ima tudi za popraviljanje cerkve. Za danes naj zadostuje to. Gradiva imamo pa še mnogo. Klerikalcem svetujemo: z maslom na glavi ne hodite na solnce.

Napad. Posestnika Ivana Kastelica iz Dolgega Brda je pred nekaj dnevi popoldne na cesti v gozdu nedaleč od Dolgega Brda napadel hlapec Jožef Čoš ter ga pretepel in lahko ranil. Ko se mu je končno Kastelica postavil energično v bran, je Čoš pobegnil, vendar pa je prišel kmalu sproti za Kastelico in začel metati proti njemu kamenje. En kamen je Kastelica zopet zadel in ga lahko ranil.

Ljubezniva sneha. Posestnica Barbara Skvarča iz Grčare vasi v okraju Litija je pred nedavnim časom sprla s svojo 73 let staro taščo Ivano Skvarčo in jo sunila takom, da je stanka padla ter si pri tem zlomila desno nogo.

Neprevidno ravnal s pištolo. Posestnikov sin Ivan Šorl iz Ribnega pri Radovljici je hotel kupiti pred kratkim od nekega fanta pištolo. Ko je orožje ogledoval, se je pištola sprožila ter ga je ranil strel na nosu in na desnem očesu. Prepeljali so ga v deželno bolnico.

Zimsko-sportna sezija v Bohinju. Kakor se nam poroča iz »Deželne zveze za tujski promet na Kranjskem v Ljubljani«, so vremenska poročila v Bohinjski Bistrici jako ugodna. Padlo je mnogo snega in na praznik sv. Treh kraljev, to je dne 6. januarja t. l. se otvorila zimsko-sportna sezija. Stanališče je izborno prirejeno, tudi se je skrbelo za smuča, ter markiralo 4 velike ture v okolici Bohinjske Bistrice. Iz Trsta in Gorice vozi na ta praznik posebni športni vlak. Za ljubljanske športne kroge je prevzela »Deželna zveza« oddajo zimsko-sportnih kart za Bled, Bohinjsko Bistrico, Kranjsko goro, Trbiž, Natančeva pojasnila se dobivajo v »Tourist-office«, Miklošičeva cesta št. 6.

Umrl je na Radni pri Sevnici posestnik g. Matija Koračin. P. v m.!

Slaba sala. Posestnikov sin Franc Vitez iz okraja Senožec je gnil koncem minulega meseca par volov iz Zirovnice domov. Ob 3. zjutraj si je hotel v Hruševju oddahniti in je dal gostilničarju vohom v hlev. Med tem, ko se je pred hlevom prebujal, sta prišla tja tudi dva neznanca. Eden teh se je obrnil k drugemu z besedami: »Daj mi sekuro in žginiti!« Tega se je Vitez tako ustrašil, da je popustil vole in čevlje ter zbežal in naznanil dogodek žendarmiji. Ko je prišla žendarmija v Hruševje, onih dveh neznancev ni bilo več tam. Najbrže so si bili dovolili samo neumestno šalo.

Pozor! Ker je nastopilo zimsko vreme, so hišni gospodarji odnosno njihovi hišniki dolžni sneg pred svojimi hišami pospraviti do 7. zjutraj in hodnike potem tako posuti, da ni nevarnosti za pešce. Kadar je južno vreme, je hodnike večkrat na dan očistiti luž. Sneg se z dvorišč ne sme zmetavati na cesto, marveč ga je zvoziti v Ljubljani, kdor bi se temu ne pokoril, bi se ga kaznovalo z globo 10—200 K ali pa z zapornom od 24 ur do 14 dni, vrhu tega bi pa dal magistrat hodnik očistiti na gospodarjeve stroške.

Se mu je ugodilo. 30letni dnmnar Fran Vidmar, ki je poznan pod imenom »Stadtkind« je imel prestati 12-urno policijsko kazen. Snoči ob 11. je prišel pred zapore ter hotel na vsak način notri. Začel je tako razgrajati in rogoviliti, da res ni preostajalo drugega, kakor ugoditi njegovi želji. Sedel pa ne bude samo 12. marveč bržkone nekoliko več ur.

Nerodnej. Snoči je v nekem hotelu snažilec orodja začel tako razgrajati, da so morali poklicati stražnika, ki je pijančka odpeljal se preopet.

Sirovina. Včeraj popoldne je nek premogar preobložil voz s premogom, vsled česar ga konja nista mogla speljati. Mesto, da bi bil premog odložil, je pa začel konja tako krišpati, da se je občinstvo glasno zgražalo nad tem početjem. Šele stražnik je napravil konec trpinčenju konj.

Tatvina. Včeraj popoldne je prišel v neko gostilno na Radecekega ce-

sti nek neznan človek in poklical vrčnik pivo. Ko se je natakarica nekoliko odstranila, je neznanec smuknil v prodaj, kjer je ukradel 6 K vredno srebrno žlico in jo odkuril.

Pri mestni občini ljubljanski je oddati več zaobanih mest policijskih stražnikov. Oziralo se bude le na krepke inteligentne mladeniče, ki so dosegli pri vojakih kako žaržo.

Poredni dečki. V Vodmatu je sedem pordavcev pobilo nekaj električnih žarnic, potem so pa pritrtili na tok žico in se elektrizovali.

V past prišel. Te dni je nek 18-letni hlapec prišel na policijo naznaniti tatvino. Pri tem so pa dognali, da tudi on ni poštenjak. Sodišče ga namreč preganja v policijski tirnici zaradi tatvine že od meseca novembra. Izročil je bil sodišču.

Aretovan je bil predvčeršnjem na Marije Terezije cesti 18letni hlapec J. V., ker je svojim tovarišem pokradel v hlevu več obleke in tudi gospodar ga sumi neko tatvine. Oddali so ga okrajnemu sodišču.

Zaradi prepovedanega povratka je bil aretovan 35letni pekovski pomočnik Fran Mehle, rodom iz Zagorja in 17letni dnmnar Jožef Kopač iz Medvod. Oba so oddali pristojnemu sodišču.

Izgubila je ga. Mira Zeleznova zlat uhan, na katerem sta vrezani črki A. K. — Izgubljeno je bilo železno vreteno. — Ga. Marija Redlbacher je našla molitvenik. — Kuharica Marija Knezova je našla srednjo vsoto denarja.

Našel je poštni sluga Avgust Ropič danes ponoči na pošti prstan. Dobi se pri njem, Poljanska cesta št. 60.

Narodna obramba.

Iz Postojne. Ze lani poleti je nameravala tukajšnja Ciril - Metodova podružnica privediti veliko ljudsko veselico na prostem, toda vsled škodo neprestanega deževja, ki je ravno lani škodovalo marsikatero prirediteljem na korist naši šolski družbi, se je ta namera za enkrat opustila. Da torej naši podružnici ne zaostaneta v ničemer za drugimi, priredita s sodelovanjem tukajšnjih narodnih društev v nedeljo, dne 8. januarja v veliki dvorani »Narodnega hotela« ob pol 8. zvečer veselico s tako izbranim sporedom, da ne bo nikomur žal, da je kdaj pohitel na to prireditev. Naše vilo pevsko društvo nastopi na ta večer dvakrat, ter poje skladbe, ki se še niso slišale v Postojni. Tudi tamburaši so nam obljubili svojo pomoč. Člani dramatičnega društva »Soviči« sodelujejo v J. Stokovi saloigri »Ne ključ vraga!« V spevoigri »Angelina« se nam obeta izreden umetniški užitek, kajti za to igro se nam je posrečilo dobiti izborno pevsko moč iz Ljubljane. Gospodični Burger in Pikel, ki sta znani kot spretni igralci na klavirju, sta se že odzvali našemu vabilu. Še celo en virtuozi na gosli, čigar ime moramo za danes iz umljivih vzrokov zamolčati, je obljubil, da sodeluje. Slednjic proizvajajo godbo na lok naš stari znanec in ljubljence: naš »Salonski orkester«, ki boče po prizadevanju nekaterih ljubiteljev salonske glasbe otepet pozabljenosti, živi novo življenje. Za ples, za najraznovrstnejšo zabavo in za razna presenečenja je tako prekrbljeno, da pritožba ne sme biti na tej veselici. Zato pa, komur je mar prospeh in proevit naše šolske družbe, komur bije sočutno srce za našo mladež ob mejah, kdor se ni obupal nad bodočnostjo svojega rodu, ta naj ne zamudi prilike, da položi na večer dne 8. januarja mal dar domu na oltar!

Društvena naznanila.

Prvo društvo hišnih posestnikov v Ljubljani je razposlalo naslednjo okrožnico na hišne posestnike: Tudi v naših krogih razširilo se je prepričanje, da hišno-stanarinski davek radi neprimerne visokosti, ne le samo hišno posestvo duši, temveč radi podraženje najemščin tudi na življenju potrebni razvoj celega ljudstva vpliva, radi česar se vsi hišni posestniki pozivljajo, da se stanarinski davek preobrazijo s tem, da se sedanjim davčnim nastavki izdatno znižajo. Da se to uspešno doseže, potrebuje, da se vsi hišni posestniki združijo, ter naše interese skupno zastopajo. Vsi posestniki naj pridejo tedaj do spoznanja, da se zamorejo njihove želje uresničiti le potom združitve. Mesto Dunaj začelo je prvo ustanavljati društva hišnih posestnikov, katero je vsled izborne organizacije realnega posestva postalo središče vseh društev hišnih posestnikov v Avstriji. Od tedaj nastalo je 180 društev, katere svoje želje v davčnih in občinskih zadevah potom centrale na primernih mestih razširjajo. Tudi v Ljubljani ustanovile se je tako društvo, da bi z združenimi močmi realna posestva tikajoče davke pruredilo, ter posredovalo da se potrema posejila popolnoma ali deloma odplačajo. Društvo hoče tudi tvoriti pisarno, katera bi posredovala, v real-

ni in posestniških kupčijah, v hipotekarnih posejilih, oddajah stanovanj ter brezplačno poučevala v davčnih, pristojbinskih, stavbenih zadevah, pri stanarinskih in osebno dohodnih prihodkih, prevzela in izdelovala davčne vabilke in izvrševala vse v to okrožje spadajoče kupčije. Hoče posredovati, da se društvenim članom cene pri savarovalnicah znižajo, osebno pa, da se vspešno zavaruje proti požaru in neplodi. Čim večje je število članov našega društva, tim močnejši je vnanji vpliv, ter gotovješi varstvo realnega posestva. Hišno stanarinski nastavki presegaajo daleč vse druge dohodniške davke; v nobeni drugi državi ne dosežejo ti le približno te dušljive visokosti. Na primer znašajo: na Bavarskem 385 %, v Prusiji 4 %, v Avstriji 26 2/3 %. Da se za ljudstvo izdatno znižanje doseže, prosimo najno vse udeležence, da nas s svojimi pristopnimi podprijajo, ter da se s tem naše upravičene želje vendar le končno uresničijo.

»Narodna čitalnica« v Ljubljani ima jutri, v petek, dne 6. januarja t. l. ob 3. popoldne v društveni bralni sobi svoj občni zbor s sledečim dnevnim redom: 1. Nagovor predsednika. 2. Poročilo tajnikovo o društvenem in odborovem delovanju v zadnji upravni dobi. 3. Poročilo blagajnikovo o računskem zaključku za l. 1910. 4. Poročilo revizorjevo. 5. Proračun za leto 1911. 6. Prememba društvenih pravil (§ 4). 7. Volitev upravnega odbora za leto 1911. 8. Volitev revizorjev. 9. Slučajnosti. K obilni udeležbi vabi odbor.

V. zabavni in plesni večer »Narodne čitalnice« v Ljubljani. Čitalnični družabni večeri, ki se prirejajo že od novembra redno vsakih 14 dni, so postali najbolj priljubljena prireditev družabnega značaja v Ljubljani. Zato se pa tudi obisk vsak večer vidno dviga, dokaz, da zna občinstvo ceniti fino in animirano zabavo na naših prireditvah. Danes zvečer se v vseh čitalničnih prostorih »Narodnega doma« vrši V. družabni večer, kateremu je zagotovljen izredno velik obisk gospodov, vsled česar se obračamo do cenj, dam, da pridejo v velikem številu. Začetek zabavnega in plesnega večera je točno ob pol 9. — Jutri, dne 6. t. m. ob pol 3. se vrši občni zbor »Narodne čitalnice« v društvenih prostorih, na kar opozarjamo še enkrat vse člane »Narodne čitalnice« v Ljubljani.

»Sokol« I. opozarja slavno občinstvo na svoj sobotni »Sokolski Raj«. Radi ste se odzvali našemu vabilu, ko smo vas pozvali poleti, da pogledate naše telovadno delo, ravno tako srčno pa vas vabimo, da pridete v zimski dobi v naš veseli krog. Tu dobite znanec in prijatelj veselih src, z vami enakih misli in sokolskih želja. Večerni program je kaj različen: sl. »Filharmonija« proizvajajo spodobno več koncertnih točk, društveni pevski zbor bo zapel nekaj pesmi planinam v pozdrav, komičen nastop bo kot nalašč za prvi predpustni teden — in kdo bi ne plesal in veselo poskočil v karnevalu, v dobi vsesplošne ljubezni. Glede prijace in jestvin bo vse najboljše preskrbljeno. Društvo ima vse v lastni oskrbi in prvič pokazajo naši vrli bratje, da so pripravljeno prevzeti društvu v prid tudi drobna dela potrežbe. Imamo le eno željo: nuditi posestnikom večera ceno in kar največ! Kdor pozna naše sedanje prireditve, tega gotovo tudi letos vidimo v svoji bratski sredi.

Pozdravni večer na čast gospodov delegatov »Državne zveze avstrijskih profesorskih društev« se vrši dne 6. t. m. v srebrni dvorani hotela »Union«. Začetek ob pol 8. zvečer. — Gg. tovariše vabi k mnogobrojni udeležbi Društvo slovenskih profesorjev.

Slovensko lovsko društvo v Ljubljani priredi dne 1. svečana lovski ples v veliki dvorani in vseh stranskih prostorih Narodnega doma. Natančnejše poročilo še sledi.

I. Plesni venček podružnice društva »Zveza jugoslovanskih železnice« v Kranju se vrši dne 7. t. m. v prostorih Narodne čitalnice v Kranju. Zaradi udobnosti je napravljen tir od postaje do Čitalnice po katerem bo drčal brzovlak s častitimi gosti, ki bodo počastili ta večer s svojo navzočnostjo. Da pa ne bo vožnja čez Savsko morje preonolčna, zato bo skrbel neimenovan aeroplanist, kateri bo aeroplanil raz Triglav v Kranj. Brzovlak in aeroplan priletita naravnost v čitalnično dvorano. Vožnja v Čitalnico stane 1 krono, v vlakno bo vsa udobnost na razpolago in sicer prav po ameriškem načinu. Vozil bo samo II. razred in kdor bo zahteval pritožno knjigo, dobi retour karto. Na strehi brzovlaka bo igrala godba prost. pož. brambe kranjske in dame bodo v promenadni obleki najkomodnejše šetale. Čisti dobček ni namenjen za eventualno poškode brzovlaka, temveč za napravo društvene knjižnice. Brzovlak od postaje do Čitalnice bo opremljen z jedilnim salonom — s spalnim pa ne — ker veseli ljudje niso predpustom zaspani. Zjutraj bo brzovlak

razpustjen na več linij in dnevno kamor bo hde hotel, pa se bo peljal, makari na št. Jolta ali na Šmarjensko goro. Na najvišje hribe bo pa aeroplan na razpolago. Najbolje bo, da bomo skupaj držali z geslom: »Mi pa ne gremo domu... Kdor pomotoma ni prejel voznega reda - vabila, naj kljub temu pride.

Združeni narodni društvi Čitalnica in Sokol v Krškem priredili sta svoj prvi Silvestrov večer v prostorni dvorani Sokolskega doma. Prireditelj, ki je moramo šteti med najbolj domačo in najbolj neprisljano, je uspela, kakor ni bilo pričakovati, nadvse lepo. Pred 8. bilo je vse zasedeno, kar jasno priča, da uživati društvi polno simpatiji pri vsjih kakor nižjih krogih. — Razvilo se je živahno in neprisljano življenje v telovadnici, ciganska godba nudila nam je s svojimi lepimi koncertnimi točkami mnogo užitka, krški diletantje želi so slavo nad vse dobro in precizno nastudirani igri »Lokavi snubače«. Zive slike v skupinah, ki jih je naš vrli Sokol izvedel, je občinstvo viharno pozdravljalo. — Približala se je naposled polnoč. Z lepim nagovorom na obe društvi, kakor na sl. občinstvo, voščil nam je kot prvi, nam nad vse priljubljeni neumorni gosp. K. H. srečno prispelo novo leto. Nato so se pari spovrstili in ob zvokih marljive ciganske godbe vrteli so se ti mladi do ranega jutra. nakar se je občinstvo z zadovoljstvom razšlo.

Prosveta.

Tolstoj. V Mestnem domu je predaval snoči g. Etbin Kristan o Tolstevu, o njegovem življenju in stremljenju in o njegovih bojih za človeške pravice in življenske cilje. Predavanje je bilo temeljito, kolikor se more zahtevati od predavanja, ki mu je odmerjen samo tako kratek čas, kakor je bil g. Kristanu na razpolago. Tako pa je ostala marsikatera poteza tega največjega kristjana nejasna. Zlasti pa je moral govornik iti preko vseh onih malenkostnih bojev, ki pa so zahtevali jeklene in neomajne duše, kateri so gnali velikega misleca pred smrtjo v samoto. Napačno se mi zdi poudarjati, da je bil njegov beg iz rodbine le konsekvence njegovih nauk in da je hotel veliki Lev s tem podati nekak praktičen eksempl. To je bila le faza v njegovem življenju, in da ga ni prehitela neumljena smrt, bi se bilo obrnilo tudi to v tiho, globoko idilo. Pač izvira ta njegov korak iz vsega njegovega mišljenja, vendar je s tem korakom hotel priti še bliže oni veliki resnici o ciljih vsega življenja, katere je pač slutil, doseči jih pa tudi on ni mogel, ker so nedosegljivi slehernemu človeku, dokler je človek. Zdi se mi Tolstoj kakor eno najlepših poglavij velikega dela »Človeštvo«, ki ga veliki umetnik »Narava« ni še dokončal. Sluimo sedaj že tudi mi cilji, katerega nam je od daleč pokazal Tolstoj, — dosegli ga pa še nismo in ga ne bomo, dokler smo člani človeštva.

Na koncertu »Glasbene Matice«, ki bo v nedeljo 15. t. m. izvaja pevski zbor izključno slovenske skladbe, ki se še niso pele v koncertih »Glasbene Matice«. Zastopani so skladatelji Emil Adamič, Jakob Aljaž, Fran Gerbič, Davorin Joško, Fran Ferjančič, Ferdo Juvanec in dr. Gojmir Krek. Na koncertu sodeluje koncertna pianistinja gospa Vida Talichova. Orkester »Slov. Filharmonije« nastopi v dveh samostojnih točkah: svira slavnoznanu Beethovnovo overturo k »Leonori« št. 3 in Dvojakovo simfoniško pesnitev »Zlati kolovrat«. Spored je torej zelo raznovrsten in zanimiv in prav nič ne dvomimo, da bo naše pri koncertih »Glasbene Matice« stalno občinstvo napolnilo koncertno dvorano, kakor običajno do zadnjega mesta.

Slovenske Filharmonije — koncert Grünwald. Ljubljanskemu muzikalnemu občinstvu andil se bo jutri izreden glasben užitek. Znamenita virtuozinja gospa Judit Grünwald, bivša članica velikomestnega orkestra nastopi v koncertu Slovenske Filharmonije kot solistka na harfi. V simfoničnem oddelku sporeda izvaja gospa Grünwald: Pavisa Alvars »Fantazije« ter Schneckerjevo »Mazurko« solo za harfo; dalje: Oelschlegel »Serenado« za harfo, gosli in čelo, ter končno: Handlov »Largo« solo za harfo s spremljevanjem godal in harmonija. — Orkester Slovenske Filharmonije izvaja: Goldmarka predigro k 3. dejanju iz »Domači čvrček«. Kot solist na pihala nastopi topot g. Antonin Cimfl v Mozartovem »Adagio«, solo za oboe s spremljevanjem klavirja. Prvi in tretji del snoreda prinaša zabavno glasbo. — Vstopnina 1 krona. Rezervirani sedeži na balkonu po 1 krono se dobe v predprodaji v trafiki »Union«. Začetek koncerta ob 8. zvečer.

Svečani slovesi! Naših družbe sv. Cirila in Metoda

Razgled po slovanskem svetu.

— Slovenski zrakoplovec na potovanju. V terek je odpotoval naš rojak zrakoplovec Rusjan iz Zagreba v Belgrad. Njegov zrakoplov so dopolnili spravili iz hangarja, ga naložili na spediterski voz ter ga prepeljali na državni kolodvor, kjer je bil za aeroplan pripravljen poseben vagon. Rusjana so spremili na kolodvor številni njegovi prijatelji, želeč mu pri slovesu srečno pot in čim največji uspeh. Rusjana tovariš Mercep je že preje odpotoval v Belgrad, da uredi tamkaj vse potrebno za Rusjanovo produkcijo. Javni vzlet Rusjanovega zrakoplova se vrši v nedeljo 8. t. m. na Banjici pri Belgradu. Vzletu bo prisostvoval tudi kralj Peter. Iz Belgrada se Rusjan in Mercep napotita v Niš, Sofijo, Bukarešto, Plovdiv, Carigrad, Solun in Atene. V vseh teh mestih priredita zrakoplovne vzlete. Iz Aten se vrneta na Reko. Če ne bo kakih nepriljk, pride Rusjan takrat s svojim zrakoplovom tudi v Ljubljano, Trst in Gorico. A to bo šele spomlad.

— Črnogorsko društvo v Argentini. V Buenos Airesu, v glavnem mestu republike argentinske, so osnovali »Društvo črnogorskih delavcev v Južni Ameriki«. Društvo ima namen v slučaju bolezni in brezposelnosti podpirati svoje člane ter dajati podpore bednim rodbinam narodnih borev v Crni gori. Predsednik tega društva je črnogorski emigrant Peter Novaković. Organizacija šteje 25.000 članov in bo jela v Buenos Airesu izdajati tednik kot svoje glasilo.

— Kiparska razstava v Krakovu. Uprava poljske »Rezbe« (= Rezbe, Skulpture) javlja: 1. radi velikega števila prijav ne more na sebe vzeti stroškov za transport del jugoslovanskih kiparjev. A uprava bo pokrila vse nadaljnje stroške, kakor carino za Krakov. 2. Dela, ki so že bila v presoji kake jury, društva ali poedinih umetnikov, morejo priti na razstavo brez krakovske jury in ako jih bo večje število, dobijo posebno mesto. 3. Prosi se, da se prijave pošljejo čim prej in da se vsaki prijavi dodajo sledeči podatki: a) ime in priimek avtorjev, točna adresa njegova in onega kraja, kamor naj se po razstavi pošlje delo; b) naslov dela (po možnosti tudi v francoskem jeziku poleg domačega); c) cena dela v avstrijskih kronah; d) kake vrste je delo (busta, figura, relief, lesorez itd.); e) veličina in material (radi mesta, ki se mora pripraviti za vsako delo). — Uprava »Rezbe« se nadeja, da se bodo jugoslovanski umetniki odzvali njenemu pozivu in polnem številu, ter je uverjena, da bodo v poljskem društvu najlepše dočakani. — Za »Matice« Slovensko« dr. Plešič.

Književnost.

— Nagrade konkurenčnih spisov za »Ljubljanski Zvon«. V povzdigu slovenske beletristike je upravni odbor »Narodne tiskarne« razpisal s 1. junijem 1910 troje literarnih nagrad — 200 K, 150 K in 100 kron — za najboljše pripovedne spise, obsegajoče tri, oziroma dve in eno tiskano, polo »Zvonove« oblike. V določenem času (do 1. novembra) je došlo šestoro konkurenčnih spisov: dve zgodovinski povesti, zgodovinska novela, daljša povest in dvoje krajših novelističnih del. Za ocenjevalce poslanih spisov je uprava imenovala g. prof. Fr. Kobala, g. prof. Jos. Westra in »Zvonovega« urednika. Prva nagrada se je priznala zgodovinski povesti »Križev pot Petra Kupljenika«, druga pa daljši povesti »Krona v višavju«; tretja nagrada se tokrat ni izplačala. Oba nagradena spisa se priobčita v letošnjem »Ljubljanskem Zvonu«. Ker je prejelo »Zvonove« uredništvo tudi po določenem terminu par umetniško dovršenih leposlovnih spisov, ki izidejo tekom leta v imenovanem časopisu, vabimo vse ljubiteje slovenske beletristike na mnogoštevilno naročbo »Ljubljanskega Zvona«.

— Izjava. »Slovanov« recenzent Kraigherjev »Školjke« je zapisal, da sem jaz »najbrž osebno deloval« pri končni redakciji drame. Resnica je, da sem imel rokopis v rokah, ali resnica je tudi, da nisem ne črtal, ne dostavil niti besede. Vesten poročevalci bi se bil lahko o tem sam prepričal pri Schwentnerju ter si tako prihranil svoje sumničenje.

Ivan Cankar.

Izpred sodišča.

Kazenske obravnave pred okrajnim sodiščem.

Neopravičena obdolžitve. Nedavno je ovdal Janez Kodrič, čevljar v Stradišču pri Kranju pri ljubljanskem državnem pravdnstvu nek Matildo Cerer in Franciško Zor, žal, da sta ti dve pri neki sodni razpravi po krivem pričali. Valed tega sta ga ti dve tožili. Kodrič je hotel

Ni lahko

med tolikimi odvajalnimi sredstvi zadeti pravo ako ne vemo, da so „Sagrada Barber“ v nasprotju z umetno izdelanimi pomočki že čez 20 let klinično preizkušeni za naraven, čisto rastlinski milo učinkujoč, želodec krepeč proizvod. Škatljice po 70 h in K 240. Lekarna »Heil. Geist« na Dunaju, 1, Operngasse 16. — Odlikovano s c. kr. državno odliko.

Pazite na ime Barber!

SOBA

zračna, lepo meblavana ali prazna s posebnim vhom se odda. — Več pove **FRAN SAX, Gradišče 7.** 4364

Dva kovaška pomočnika

sprejme pod jako ugodnimi pogoji **Josip Kunstler** 41
kovač v Ljubljani.

Trgovski pomočnik

manufakturne stroke, večš slovenskega, nemškega, hrvaškega in italijanskega jezika, išče stalne službe.
Ponudbe pod: „Aspirant c. kr. tobačne režije“, poste restante, Rovinj. 27

Češke brikete

in kosovni premog, najboljši in najcenejši kurivo za peči, podkurilna drva nepotrebna, (navodilo zastoj) priporoča po najnižji ceni „Češko skladišče premoga“, Nova ul. 3. v Ljubljani. 4292

Slovinci pozor!

V obmejnem kraju Koroške v št. Jakobu v Rožu se radi odpotovanja proda za nizko ceno

hiša z dobro obiskano gostilno in trgovino.

Vprašanja pod „Z. Š.“, poste restante, št. Jakob v Rožu. 43

Sprejme se potnik

z usnjem, ki ima veselje potovati proti proviziji. Pismene ponudbe pod „J. A.“ na upr. „Sl. Naroda“.

Iščem spretnega

solicitatorja.

Vstop 1. svečana 1911.

Dr. Juro Hrašovec, odvetnik v Celju.

Prodaja vina

Podpisani prodam

200 hektolitrov belega vina

lastnega pridelka, ki leži pri gorici v Halozah, in je od leta 1909 in 1910 ter je prav okusno in cenó.

S spoštovanjem

Janez Woisk,
vinogradnik v Ptujju.

Lepa kmetija

na Gorenjskem, na Bregu št. 12 pri Žirovnici se takoj proda. — Na posestvu se redi 2 konja, 5 govedi 9 prašičev. Meri 19 oralov in sicer 5 oralov gozda, 7 oralov travnikov in za 50 mernikov posetje njiv. Hiša je enonadstropna z opeko krita, hlev obokan, sploh vse v najboljšem stanju. Zraven je vsa klaja, vse orodje za poljedelstvo, 2 konja, 3 krave, 3 veliki in 9 malih prašičev. Celo posestvo s premiščno stano K 16.000.

Stavbišče na Savi

pri Jesenicah, pri novi cesti, pripravna za sezidanje hiše, trgovino ali gostilno se takoj proda.

Več se izve v posredovalnici **L. REBOLJ** v Kranju. — Za odgovor se prosijo priložiti znamke.

Krajevski rudniški vodni **EMSKA VODA**
Preizkušeno zdravilno pri katarh, kašlju, hripavosti, zasledjenju, zledotni kislini, influenci in nasledkih.
Dobiva se povsod po lekarnah, drogerijah in trgovinah z rudniškimi vodami. 3682

Večja zavarovalnica išče stalnega

potnika

in krajevne zastopnike proti visoki proviziji. Dohodki se zvečajo še s prodajo pisalnih strojev.
Ponudbe pod „Trajno“ na upravnishstvo »Slov. Naroda.« 4323

Stanovanje

obstoječe iz 4 sob in pritliklinami v sredini mesta išče se za februarjev ali majev termin. Ponudbe naj se blagovolijo poslati na uprav. „Sl. Naroda“ „Lepo stanovanje 1000“. 14

Išče se

pianist ali pianistinja

za kinematograf „Ideal“ v Ljubljani.

Pismene ponudbe je poslati na **F. Počkaj**, kinematograf „Ideal“ v Ljubljani. 4321

Samokrese

najskrbneje dostreljene, z državnim dostrelnim pečatom, najboljše kakovosti in najlepše izvršitve, z jamstvom za brezhibno funkcioniranje dobavlja c. in kr. dvorni **JAN KONRAD** dobavitelj v Mostu št. 550 (Češko).
Samokresi K 5'50, 6'50, 7'50, 8'50.
Glavni katalog z več nego 3000 slikam na zahtevo gratis in franko. 2906
Razpošiljanje po povzetju. Brez rizika.
Zamena dovoljena ali denar nazaj.

Ženitna ponudba.

Izobražena, 34 let stara gospodična, simpatične vnanjosti, mirnega temperamenta, v gospodinjstvu prav dobro izurjena in skromna v zahtevah, s premoženjem okoli 3000 kron, se želi seznaniti v svrhu sklenitve zakona s starejšim gospodom, ki ima primerno eksistenco.
Samo resne, ne anonimne ponudbe naj se pošiljajo na upravnishstvo „Slov. Naroda“ pod naslovom: „Srečen zakon“ do dne 10. januarja 1911. 4235

V življenju nikdar več!

Namesto 16 kron samo 6 kron.

Ker sem cenó kapil veliko trgovino in prodajam svojo pristojo kovinsko

uro remontoirko iz „Gloria“ srebra
z dvojnimi pokrovom, 36 urami izvrstna remonta, letujem, tekočim na kamenu, prekrasno lepo okrožje z vrezanim letom ali levom, delalo bo kraj salogo za smešno nizko ceno

6 kron komad: prejšnja cena 16 kron

Veržica iz „Gloria“ srebra zraven 1 X 3 leta jamstva. — Razpošiljanje po povzetju.

Izvor in **MAKS BÖHNEL**
Dunaj IV., Margaretenstrasse 27/28.

TOIFLOV
ZALANDA
CEYLON ČAJ

Kolesarjem

= v znanje! =

Kdor si hoče ohraniti svoje kolo v dobrem stanju, za časa rabe pa se ogniti mnogim stroškom, pusti naj svoje kolo v zimski seziji skrbno pregledati, očistiti ter v primerno temperiranem prostoru shraniti.
Vse to preskrbi proti mali odškodnini, primeren prostor pa da na razpolago **brezplačno** trvdka

K. ČAMERNIK

špecialna trgovina s kolesi in njih posamezni deli
Ljubljana, Dunajska cesta 9.

Legvartov KOLEDAR ZA KMETOVALCA

1911 je ravnokar izšel.

Radi nepričakovanih ovir pa ni bilo mogoče izdati koledarja z novo vsebino pač pa ima tudi letošnji koledar **izborno lansko vsebino**. Koledar je seve prirejen za leto 1911 in ima novi zapisnik. Vezan je kot navadno v močno usnjeno imitacijo in je z ozirom na gornjo opazko cena znižana in stane koledar le **1 krono s pošto 1-10 K.**

Pri 10 iztistih se eden navrže.

Naroča se pri založnistvu

IVAN BONAČ

v Ljubljani.
Denar se lahko v znamkah dopošlje.

Ne kupujte nič drugega proti

kašlju

hripavosti, kataru in zasledjenju, krčnemu in oslovskemu kašlju, nego slastne

Kaiserjeve prsne karamele

s „tremi jekami“, 5900 not. poverjenih izpričeval od zdravnikov in zasebnikov z jamčuje gotov uspeh.

Zavitek 20 in 40 vin., škatlja 60 vinarjev. Prodaja jih: v Ljubljani:

Ubald pl. Trnkoczy, lekarna, Rih. Sušnik, lekarna, Dr. G. Piccoli, lekarna, Dežina lekarna, Mr. Ph. And. Bohine, lekarna pri kroni, Mr. Ph. Jos. Čizmar, lekarna, Ant. Kane, drogerija, B. Cvančara, drogerija „Adrija“, Daniel Pirc, lekarna, Idrinja, J. Bergmann, lekarna, Novo mesto, C. Andrijačič, lekarna, Novo mesto, Jur. Rus, lekarna pri Mar. P. V. pava, Milan Wacha, lekarna, Metlika, A. Roblek, lekarna, Radovljica, Hinko Brečič, lekarna, Litija, Karel Savnik, lekarna pri „Sv. Trojici“, Kranj, Fr. Baccaric, lekarna, Postojna, Jos. Močanik, lekarna, Kamnik, E. Burdych, lekarna v Šk. Loki, Mr. H. Roblek, lekarna, Tržič, Ph. Mr. E. Koželj, lekarna, Jesenice, V. Arco, trgovec, Senožeče.

Hiša, žaga, mlin, gospodarsko poslopje, njive in travniki

ob reki Kulpi na Vinici 4373 se proda.
Vprašanja na **Josipa Drašlerja**, c. kr. kancelista v Kranjski gori.

Sanssouci

priznana najboljša znamka, izdelek po franc. metodi
Carte d'Or, Carte blanche, K 2'50
Asti spumante Torino, specialiteta K 2'—
Bakarska vodica, primorska specialiteta K 2'—

Gennaro Ossoinack, Gorica odlikovane šampanjske kleti. 3671
Embalaza gratis.

S 1. svečanom t. l. se odda v najem dobro znana in vpeljana

restauracija „pri Zlati ribi“

Več pove lastnica gospa **Beti Kos** ali pa zaloga puntigamskega piva v Ljubljani. 30

Dobro idoča gostilna

s posestvom in gospodarskimi poslopi, lepim vrtnom itd. se da na Savi pri **Jesenicah** takoj v najem.
Gostilna se nahaja ob glavni cesti v neposredni bližini tovarne.
Natančnejša pojasnila daje **zastopstvo Gósske pivovarne na Jesenicah.** 4234

Občinska hranilnica

v Drnišu v Dalmaciji sprejema

hranilne vloge

od K 2— do K 100.000—

proti 5% obrestovanju, ter povrača zneske do K 5.000— brez odpovedi, zneske do K 20.000— proti prijavi 8 dni, večje zneske po dogovoru. — Za polletno izplačevanje obresti izdaja na zahtevanje obrestne knjžice. — Dopisovanje v slovenskem in hrvaškem jeziku. 3825

Za varnost hranilnih vlog in njih obrestovanje jamči občina Drniš.

Lasulje za gledišča

od 3 K naprej; brade 1 K; dolge 1 K 20 v; krep za brade meter 1 K; lim za brade, šminke, puder in druge potrebščine za maskiranje, vse po zmernih cenah. Barve za lase in brado „Nerill“ od dr. Dralleja v steklenicah po 2 K in 4 K priporoča

S. STRMOLI, Ljubljana

Pod Trančo št. 1. 2261

Varstvena znamka: Sidro. 179

Siniment. Capsici comp.

Nadomestilo za **PAIN-EXPELLER s sidrom**

priznano izorno, bolečine tolaže in odvajalno mazilo ob prehlajenju itd. po 80 h, K 1-40 in 2— se dobiva v vseh lekarnah. Pri nakupu tega splošno priljubljenega domačega zdravila naj se jemajo le originalne steklenice v škatljicah z našo varstveno znamko „sidrom“, potem je vsakdo prepričan, da je dobil originalni izdelek.

Dr. Richterjeva lekarna pri „Zlatem levu“ v Progi, Eisenstr. 5 nov.

Prodajalna

se odda na Starem trgu št. 20 za februar. — Več se izve pri hišni oskrbnici. 13

Stanovanje

s 3 ali 4 sobami išče mirna stranka brez otrok v mestu ali bližini za februarjev termin. — Ponudbe se pošijo pod „Stranka št. 10“, Ljubljana, poštno ležeče. 4350

Blagajničarka

se sprejme za tukajšnje kavarno. Več se poizve pri upravnishstvu »Slovenskega Naroda«. 23

V „vili Pavšič“ v Zg. Šiški

se odda s 1. februarjem 1911 lepo, moderno

stanovanje. Solicitator

izvežban, samostojen delavec, stenograf in strojepisec 25
išče službe.
Naslov pove upravnishstvo »Sl. Naroda«.

Žagar

za žago na jarem (Vollgatter), ki razume dobro brusiti in jarem urediti, se takoj sprejme.

Ponudbe pod „Žagarski mojster“ na uprav. „Slov. Naroda“. 4347

Išče se samski

pisarniški sluga

zmožen slovenskega in nemškega jezika v govoru in pisavi. 36
Vpraša naj se v pivovarni „Union“ v Spod. šiški.

45 Spreten

prodajalec ali prodajalka

samo iz trgovine z galanterijskim blagom, kuhinjsko posodo in igračkami, zmožen hrvaščine in nemščine se išče za takoj. **S. KÖNIG, Zagreb, Ilica 20.**

Prvi slovenski izprašani optik in strokovnjak **Dragotin Jurman** Ljubljana, Šelenburgova ulica št. 1.

Josip Vidmar

tovarnar dežnikov in solčnikov v Ljubljani naznanja sl. občinstvu, da je svojo

podružnico na Starem trgu št. 4 z 31. decembrom 1910 opustil.

Za izkazano zaupanje moji opuščeni podružnici se v ljudno zahvaljujem in prosim blagohotno sedanjo naklonjenost tudi moji glavni trgovini Pred škofijo in podružnici v Prešernovi ulici št. 4 izkazati. 17

Član dunajskih in berlinskih prevoznikov poštstva. — Sprejema vse v spedicijo spadajoče prevoznine iz vseh in v vse kraje, po najnižjih tarifih. — Prevažajo pohištvo v novih, patentovanih pohištvenih vozeh na vse kraje, tudi v inozemstvo.

Spedijsko podjetje
Bavarski dvor.
Ustanovljeno leta 1908.

JOS. ŠKERLJ v Ljubljani

Spedijsko podjetje
Bavarski dvor.
Ustanovljeno leta 1908.

Sprejema na zalogo razno blago, pohištvo itd. Krasna, suha in čista skladišča so na razpolago. — Nabiralni promet Dunaj-Ljubljana in obratno zastopan v vseh večjih mestih. — Moj zastopnik na Dunaju je **Karl Lawl**, spediter, Dunaj I. Schulhof 6.

Poročne prstane
4345
kakor tudi drugo zlatino priporoča po nizki ceni
FR. P. ZAJEC
Ljubljana, Stari trg 26.
Pošiljam cenike brezplačno.

Najbolj pripravne in varne
brzoparilnike
za krmo, slamoreznice, preše in stiskalnice za sadje in grozdje, reblijače, reporeznice, motorje, želez. blagajne, nagrobne križe, stavbene potrebičine in vso drugo železnino se dobiva najcenejše in najboljše pri znani
2015
veletrgovini z železnino in poljedelskimi stroji
FR. STUPICA v Ljubljani
Marije Terezije cesta št. 1.
Zahtevajte ponudbe! Cene nizke!

Valjčni mlin v Domžalah
I. BONČAR, LJUBLJANA
Centralna pisarna in skladišče: Vegova ulica 6.
Telefon interurb. št. 129. Telefon interurb. št. 129.
Priporoča pšenično moko izvrstne kakovosti kakor tudi otrobe in druge mlevske izdelke.
Zastopstvo in zaloga v Gorici: Peter Gruden & Comp., Stolni trg št. 9.
Zastopstvo za Hrst z okolico, Jstro, Dalmacijo in Furlanijo: L. Ungar, Hrst, poštni predal.

V založbi
Ig. pl. Kleinmayr & Fed. Bamberg v Ljubljani
ravnokar izšlo:
Slavoj Klepec
Zbirka slovenskih citatov in aforizmov
broširana K 2-50, vezana K 3-50
po pošti 20 vinarjev več.
Z večšo roko in z dobrim okusom je Slavoj Klepec v tej knjigi zbral 1086 aforizmov in citatov iz slovenske književnosti ter jih uredil po abecednem redu. Knjiga je visoke književne vrednosti, zakaj v njej se zrcali mišljenje in čustvovanje odličnih slovenskih pisateljev, mislecev in pesnikov. „Aforizmi in citati“ niso, da bi jih čitatelj prebiral zdržema; ali pomalem uživani podajajo čvrsto duševno hrano, zlasti ker odpirajo širok pogled v veliki razvoj slovenske književnosti od Prešernovih časov do današnjih dni. Tukaj so zbrane raznotere dragocenosti, ki bi bile na čast tudi vsakemu velikemu narodu. 4370
Dobiva se v vseh boljših knjigarnah ali naravnost iz založbe
Ig. pl. Kleinmayr & Fed. Bamberg v Ljubljani.

Kavarna „LEON“
na Starem trgu št. 30
:: je kakor navadno ::
vso noč odprta.
Za obilen obisk se priporočata
Leon in Fani Pogačnik.

Fran Sax
Ljubljana, Gradišče 7
„Pri kroni“
slovenski elektrotehnik, oblastv. koncesijoniran inštalater za male in veletoke.
Uvaja: električne naprave za luč in moč (izven ljubljanskega mestnega omrežja) strogo po tozadavnih predpisih; elektr. zvonila, telefone itd.
:: Strokovnjak za strelovode. ::
Blago samo prve vrste na razpolago

Anton Bajec
vrtnarija
na Tržaški cesti 34
cvetlični salon
pa
Pod Trančo.
Izdelovanje šopkov, vencev, trakov itd. Okusno delo in zmerne cene.
Velika zaloga suhih vencev. Zunanja naročila točno.

Klobuke cilindre in čepice
v najnovejših fasonah in v veliki izbiri
Ivan Soklič.
Založnik s. kr. avstrijskih državnih uradnikov.
Pod Trančo št. 2. Postaja električne železnice.

Kupujte in zahtevajte edino le
CIRIL in METODOV ČAJ
je najboljši.
Glavna zaloga pri Prvi slovi, zalogi čaja in ruma na debelo v Ljubljani, Rožna ulica števil. 41.

Tehnična pisarna in stavbno podjetje
Ingenieur H. UHLIŘ
3801 Ljubljana, Resljeva cesta št. 26.
Strokovna izvršitev vseh vrst načrtov in proračunov, strokovni znanstveni izvidi, prevzeta zgradb.

Modni salon
F. JUST-MASCHKE
odlikovan na mednarodni razstavi v Parizu leta 1910 z zlato kolajno
priporoča svojo bogato zalogo pariških in dunajskih modelov-klobukov za dame in deklice po znano nizkih cenah.
Popravi točno in ceno. Žalni klobuki vedno v zalogi.
Ljubljana, Židovska ulica št. 3.

P. n.
Dovoljujem si p. n. občinstvu vljudno naznaniti, da sem svojo
trgovino
na Radeckega cesti št. 2
prepustil gosp. Vekoslavu Meserku.
Zahvaljujoč se za častno zaupanje, katero se mi je toliko let v tako obilni meri izkazalo uljudno, prostim naj se v enaki meri blagovoli ohraniti tudi mojemu nasledniku.
Z odličnim spoštovanjem
IVAN BAHOVEC.

P. n.
Z ozirom na predstojeci oglas gda. Ivana Bahovca si dovoljujem vljudno naznaniti, da sem prevzel njegovo
špecerijsko trgovino
na Radeckega cesti št. 2.
Pri tej priliki vljudno prosim, naj se blagovoli mojemu predniku izkazano zaupanje ohraniti tudi meni, ker se bodem vedno potrudil, ohraniti trgovino na onem dobrem glasu, ki ga je imela doslej.
Z odličnim spoštovanjem
VEKOSLAV MESERKO.

MIRAMAR
Proda se v Miramaru krasna vila
z okoli 7000 kvadratnih sežnjev vinogradniško obdelanega zemljišča, pripravnega za stavbišča.
Krasna lega tik zdravilišča „Grljan“. Namesto kupnine se sprejme tudi najemniška hiša v zameno v kakem večjem mestu na Kranjskem, najraje v Ljubljani, ali na Štajerskem (Maribor, Gradec). Istotako se proda, odnosno zamenja okoli 40.000 kvadratnih sežnjev zemljišča blizu Katinare. Zemljišče ima velikansko zemljiško rento. Ugodna prilika za špekulante.
Vse tozadavne poizvedbe v pisarni gosp. dr. F. Kovačiča v Trstu, Via S. Nicolo št. 4. 4352

Kranjska betonska tvornica Tribuč & Komp.
Ljubljana.
Cementne cevi v vseh dimenzijah, barvaste plošče itd.
Stopnice, balkone, spomeniki, stavbni okraski itd.